

Hvar er poststemplið hjá "Ruth"?

Saman við postverkinum eftirlýsa vit poststemplinum hjá "Ruth" og hava samstundis áhugaverda frásøgn frá fyrsta skipinum hjá mjólkaforsýningini.

Anna Evensen
6. partur

Í sætta og næstseinasta partinum hjá Onnu Evensen er hon komin inn á Nes, har hon m.a. greiðir frá ferðamöguleikunum til Havnar, áðrenn "Ruth" kom.

Síða 11-12, 17-18

Framvegis ósvaraði spurningurin:
Er veiðitrystið á toski hækkað ella lækkað við fiskidagaskipanini?

Almenna fiskifrøðin sigur eitt. Tølini hjá ICES nakað annað.

Síða 9 & 22

Á framsýningartúri við "Skálaberg"

Síða 24

Ferðaminni frá útróðrarhavnum í Grønlandi

Í summar vóru gamli útróðrarmenn á gomlum leiðum við "Søkongen". Vit hava áhugaverda ferðafrásøgn.

Síða 13

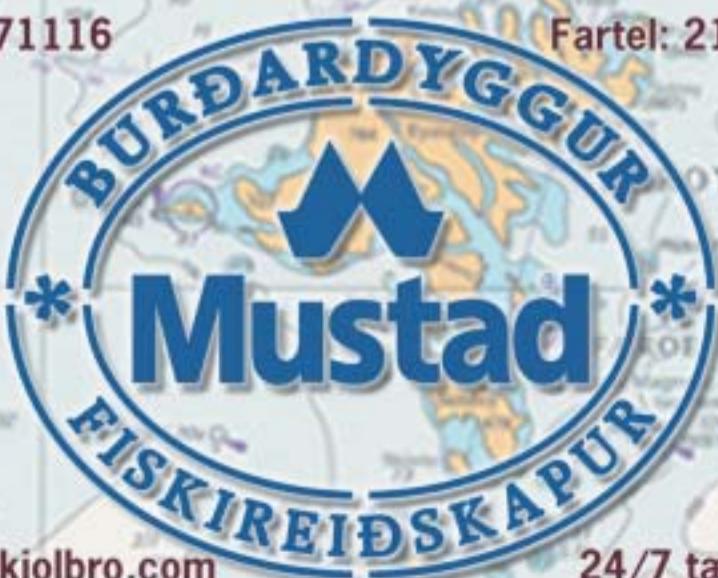
Minningarhaldið fyri teir á "Riddaranum"

Tann 31. juli var minningarhald á Seyðisfirði fyri teir sjey av manningini á "Riddaranum", sum druknaðu 25. september 1927. Í komandi blaði fara vit á staðið, har vanlukkan hendi.

Síða 3

Tel: 471116

Fartel: 216270

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyri KÄRCHER trýstspularum til Íslands.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Vøðagota 29-30
FO-100 Tórshavn · Tf. 31 34 42

FF-blaðið í hvørt hús á rutuni hjá "Ruth"

Í seinasta FF-blaði endurprentaðu vit áhugaverdu greininga hjá Peturi Háberg um siglingina hjá mjólkaforsýningini við denti á "Ruth", sum byrjaði hesa sigling í 1908.

Í samstarvi við Álv Danielsen, sum arbeiðir hjá postverknum, fylgja vit hesaferð söguini upp við tilfari, sum neyvan

fyrir hevur verið alment frammi.

Í samstarvi við Postverk Føroya verður hetta blað borid í hvørt hús á bygdunum, har "Ruth" sigldi. Her er íroknað Gøtu, Lorvík og Fuglafjørð, sum var "bakland" hjá rutuni. Næst var Gøtu, har tað tók "bert" ein tíma - hvønn vegin -

at ganga til Søldarfjarðar, har ferðafolk og mjólk fóru umborð. Endamálið við hesum tiltaki er at finna útav, um poststemplið á "Ruth" framvegis kann vera til. Er nakar lesari, sum veit nakað um hetta, vilja vit fegin frætta.

Hvussu stórt framstig "Ruth" var, kann annars lesast í endur-

minningunum hjá Onnu Evesen, sum var próstakona á Nesi fram til 1900, ella fá ár undan "Ruth". Tá kundi tað vera beinleiðis lívshættisligt at sigla millum Nes/Toftir og Havnina.

Um onkur hevur áhuga fyri blaðnum við fyrru greinini um siglingina hjá mjólkaforsýningini, er bert at venda sær til FF,

tlf. 31 15 69, fax 31 87 69 ella t-post: fo-fisk@post.olivant.fo

Tann, sum hevur hug at gerast haldari av FF-blaðnum, kann venda sær sama veg. Haldaragjald er kr. 50 fyrir restina av árinum.

Greinin um poststemplið á "Ruth" kann lesast á síðu 7.

Føroya största úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til idnaðin • Reingerðisevní • Íbindingarevní
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísin !!

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
Telfon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

P/f Jógván Weihe Heil- og smásøla

Bjálvaðir ískassar á goymslu

70 ltr.
200 ltr.
450 ltr.

Ísurin heldur sær í 40 dagar

Staravegur 15 · Tlf: 31 38 97 · Fartlf: 21 38 97 · Fax: 31 38 83
T-postur: jwimport@post.olivant.fo · Heimasíða: www.jogvan-weihe.fo

Betri góðska
- betri prísur

PostScript billede
(253x175\tilukku\).eps)

Minningarhaldið á Seyðisfirði

Sum umrøtt her í blaðnum, var tann 31. juli minningarhald á Seyðisfirði fyri teir 7 av manninginum á "Riddaranum", sum 25. september 1927 druknaðu uppi við Fagranes á Langanesi.

Farið varð við "Norrønu" kvøldið fyri, og minningarhaldið skuldi so vera, meðan "Norrøna" lá inni.

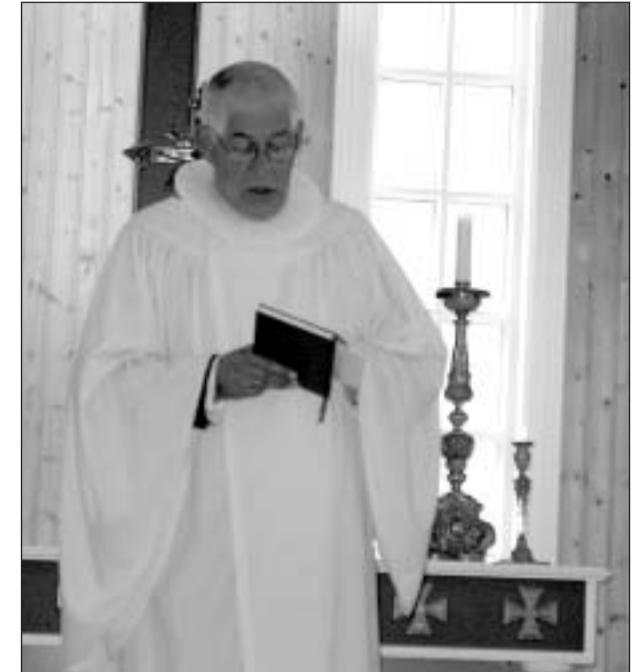
Tað skuldi byrja í kirkjuni, hagani menninir vórðu jarðaðir, kl. 8.30. Men við tað at tað gekk so seint hjá bilunum at sleppa í land, varð tað nakað seinkað. Men presturin, Cecil Haraldsson, hevði skipað fyri eini hátiðarligrari lótu, har eisini partur av kirkjukórinum luttók. Her var millum annað sungið brot úr tí sangi, sum varð sungin til jarðarferðina: "Alt eins og blomstrið eina".

Sjálvur helt prestur eina stutta talu, sum var grundað á ta taluna, sum varð hildin við jarðarferðina.

Ætlanin var, at føroyska íkastið skuldi vera á kirkjugarðinum, har kransar skuldu leggjast. Men tað regnaði so mikið illa, at avrátt varð, at hetta skuldi fara fram í kirkjuni. Her sögdu Óli Jacobsen vegna Fiskimannafelagið og Heðin Samuelsen vegna tey avvarðandi nøkur orð, sum eru endurgivin aðrastaðni í frásøgnini. Røðan hjá Heðini kemur í komandi blað.

Á kirkjugarðinum hevði prestur eina bøn. Helga Hansen legði krans vegna tey avvarðandi og Sámal Poulsen krans fyri FF.

Aftaná bjóðaði FF til drekkamunn umborð á "Norrønu". Í komandi blaði verður greitt frá ferðini til Fagranes, har komið varð á bóndagaráðin, hagar báturin av "Riddaranum" hevði ørindini og í Borgarvík, har hesir sjey menninir móttu teirra lagnu.

Prestur, Cecil Haraldsson, talar.

Heðin Samuelsen, Mortan Holm og Helga Hansen. Mortan Holm er úr Porkeri, men býr í Íslandi. Hann var í ætt við skiparan á "Riddaranum" og var við "Norrønu" á veg heim eftir frítíð í Føroyum. Hann fekk so eisini høvi til at vera við.

Heðin Samuelsen hevur orðið vegna tey avvarðandi.

Fitt av fólk við í kirkjuni.

Framhald á næstu síðu

Ein partur av kirkjukórinum sang, og gjørdi hetta lötuna sera hátiðarliga..

Prestur hevur bón á kirkjugarðinum.

Komið er úr kirkjuni.

Á kirkjugarðinum var eisini fitt av fólk

Ragnar og Julia Imsland. Julia er abbadóttir bóndan á Fagranesi, og hon hevur gjört eitt stórt arbeidi fyrir at gera ferðina hagar möguliga.

Helga, abbadóttir skiparan, hevur lagt krans.

Milum tey, sum vóru við til minningarhaldið, vóru Liggjas Eliassen úr Mikladali og Hjalmar Waag Høgnesen úr Klaksvík.

Í kirkjuni á Seyðisfirði 31. juli 2003

Tala hjá Óla Jacobsen

Vit eru nú stødd í kirkjuni á Seyðisfirðinum at minnast nakrar av teimum 100-tals feroyskum fiski- og sjómonnum, sum settu lívið til fyrir at kunna skapa okkum øðrum tað góða samfelag, sum vit liva í. Stórir partur av teimum, sum settu lívið til, gjørdu tað við Íslands strendur, og sigur hetta eisini nakað nógum um tann lagnufelagsskap, sum er og serliga hefur verið millum londini. Hetta verður ikki minst undirstrikað av, at t.d. mitt í 1930-unum vóru tað upp til 3.500 feroyskir fiskimenn, sum fiskaðu undir Íslandi.

Bert fáir av hesum umkomnu fiskimonnum fingu eina grøv, og hjá nøkrum teirra kom hon at vera í íslendskari jørð. Allar frásagnir vísa, at her fingu teir eina eftir umstøðun-

um eins hjartaliga jarðarförð, sum um hon var heima.

Í dag eru tað tað teir sjey av manningini á "Riddaranum", sum fórust 25. september 1927, sum vit minnast. Átlanin var at hava hetta minningarhald nærrí uppá sjálvum 75 ára degnum. Hetta lá ikki fyrirtá, tí verður tað hildið nú í staðin fyrir.

Sum aðrar feigdarvanlukkur var hendar syrgil og meiningsleys. "Riddarin" hevði fingið uppi lastina, og nú skuldi farast í land við báti at avrokna við bónan, sum hevði verið beinasamur móti teimum at selja teimum tann feska mat, sum annars ikki kundi fáast. Bónafólkini vóru teir eisini blivnir vinir við.

Eitt gjálv, og báturn kollsigldi, og eitt brot afturat og sjey mans, sum

tað í fyrsta umfari var eydnast at koma á kjøl, eru farnir í ævinleikan. Sum við einum undri verður ein bjargaður, tí hann kom at ligga undir bátinum, og er tað sólskinssøgan í hesi sorgarsøgu.

Hetta er triðju ferð, at vit í FF eru við at leggja krans á eina feroyska fiskimannahópgrøv í Íslandi. Fyrstu ferð var í 1999. Vit fóru á sumri 1999 til Íslands at vitja okkara felagar har. Í hesum sambandi høvdut vit ætlanir um at leggja krans á feroysku fiskimannagravirnar í gamla kirkjugarðinum í Reykjavík. Onnur var har, 14 av teimum 17 monnum, sum doyðu við "Onnu" í 1924, ligga grivnir, og hin er har, teir 8 menninir, sum brendust til deyða umborð á "Acorn" í 1928, ligga grivnir. Í báðum fórum ófatiligar vanlukkur.

Tá hetta frættist millum eftirkomararnar, gekk bert stutt tíð til tey fyrstu avvarðandi høvdut bílagt sær ferðaseðil til Íslands at vera við. Og tað, sum vit høvdut ætlað at vera ein vanlig kransalegging, gjordist eitt rættiligt minningarhald um hesar hendingar.

Ikki fyrr enn tá sá eg sjálvur, hvussu djúpt hesar hendingar framvegis stinga. Her komu börn og aðrir eftirkomrar at sýna sínum, sum vóru deyd triggjar fjórðingsoldir frammanundan, ein seinasta heiður.

Tvær myndir. Tað eru tvær hendingar, sum framvegis standa fyrir mær í hesum sambandi. Onnur var at siggja ta 82 ára gomlu konuna liggja á knæ við gravsteinin hjá pápanum. Hon hevði sagt honum farvæl sum 7 ára gomul, og hon hevði ongantid høvt mæguleikan at taka rættiligt avskeð við hann. Tað kundi hon gera, nú hon var blivin elligomul.

Hin myndin er frá teirri sjónvarpssending, sum varð gjørd aftaná ferðina. Í heimunum hjá teimum, sum vóru farnir við "Onnu", hingu nakrar myrkar og døkkar myndir frá jarðarferðini í 1924. Ein av teimum var av níggju kistum í dómkirkjuni í Reykjavík. Men í sjónvarpssendingini tók dóttir til skiparan hesar myndir niður av vegginum við teirri grundgeving, at nú földi hon seg hava tikið avskeð við pápanum, sum um hon hevði verið við til hansara jarðarferð. Sostatt var ikki longur brúk fyrir hesum myndum á vegginum. At hava medvirkað til hetta er ikki minsta avrik, um tað ber til at siga tað so, sum vit hava verið við til.

Gav sitt lív
fyri vinin

Men í 1927, sama ár sum hendingina við "Riddaranum", fór fram ein onnur hending, sum bæði var hjartaskerandi og hjartaneandi, og sum ikki eigrar at verða gloymd.

Hetta var tá "Florence" var ásigld, og stóribátur

samstundis varð oyðilagdur av stoytinum. Jaspur Tausen, búsitandi á Eiði, var bestimaður og hevði sum slíkur verið við til at biðja fólkid. Teirra millum var ein eldri eiðismaður, Marius, sum var vinmaður hjá Jaspuri. "Florence" fór at sökka, og neyðugt var at fara í bátarnar, t.v.s. bátin, tí hin var já brotin. Men tað var bert pláss fyrir 10 monnum í tí bátinum, sum eftir var, og teir vóru 17 mans. Jaspur var ein teirra, sum í fyrsta umfari kom í bátin. Men sum yvirmaður helt hann tað ikki vera hóskandi, at hann skuldi verða bjargaður, meðan hansara gamli vinmaður, sum hann sjálvur hevði biðið við, skuldi drukna. Jaspur tók tað einastandandi stig at fara upp aftur á tað sökkandi skipið - og til tann vissa deyða, samstundis sum hann bað Marius um at taka sitt pláss. Á henda hátt kom Jaspur, sum var í sínum bestu árum, bert 35 ára gamal, at lata lívið fyrir vinmannin. Heima sat kona hansara sjúk av tuberkulum við 6 smáum börnum.

Jaspur fekk ikki nakra grøv, men hann stendur sum ein varði í okkara hugaheimi.

Tað er óneyðugt at siga, at tað hava verið nógvar aðrar vanlukkur, sum vit minnast. Nøvn sum vit kennast við eru "Ernestina", "Laura", "Immanuel" og so nógum onnur.

Hesaferð vilja vit minnast teir sjey menninar, sum fóru við "Riddaranum". Av teimum eru teir

Óli Jacobsen segði vegna Fiskimannafelagið nøkur orð í kirkjuni á Seyðisfirði.

fimm grivnir her. Tað áhugaverda er, at tann ferðin, sum í morgin verður gjørd upp til Fagranes við Langanes, har vanlukkan hendi, er gjørd mögulig takkað veri abbadóttir bónahjúnini, sum tá vóru. Hetta er Julia Imsland, og takka vit henni eisini fyrir hennara hjálp og fyrir tað tilfar, sum hon hevur útvegað okkum. Onnur, sum hava verið til hjálp, eru Hans Clementsen, sandingur á Seyðisfirðinum, sum vegleiddi fyrstu ferð komið var á Seyðisfirðin at fyrireika hetta tiltak. Og Hjalmar Waag Høgnesen hevur hjálp til okkara kunningarvirksameti um tilburðin við at týða íslendskt tilfar til fóroystkt.

Prestinum og kirkjuni á Seyðisfirði takka vit eisini fyrir hjálp og vístan áhuga.

So vítt vit vita, er eisini ein annar feroyingur, Dánjal Jespersen, og möguliga eisini Erik Lávus Johansen frá Gjógv, grivnir her. Teir vóru við "Royndini Fríðu" ódnarveðrið í 1900, og grivnir her.

Vit vilja heiðra minnið um allar hesar, sum fingu sitt hvíldarstað her, eins og vit vilja heiðra minnið um allar teir fiskimenn, bæði feroyskar og íslendskar, sum ikki bóru boð í bý.

SJÓBJARGINGARSTØÐIN MRCC- Tórshavn

Fráboðan um kaðalskip á feroyskari havleið

Lýst verður, at kaðalskipið "Pertinacia" fer at leggja ein kaðal av Funningssíðin og út á knattstóðu 63 48,9 N - 006 27,3 V.

Byrjað verður.....03-08-2003
Skipanavn.....Pertinacia
Kallibókstavir/FlaggIBDE / Italia
Fiskiveiðiumboð.....Ólavur Sjúraberg
Umboðsmaður í Føroyum.....Jóhan Mortensen tlf. 313510

Samband fæst við "Pertinacia" á VHF rás 16.

Við okkurt um 25.000 ymiskum vörum á hyllunum, stendur landsins stóra goymsla av eykalutum til taks hjá fóroyska flotanum. Aftanfyri stendur eitt samtak av trimum fóroyskum skipasmíðum og einum mekaniskum verkstaði, ið hefur meir enn seksti ára royndir innan veitingar til skipaflotan – alt frá smærri umvælingum og viðlakahaldi til um- og nýbygging av skipum.

Góökendir tænastuveitarar av:
 Wärtsilä
 Deutz-MWM
 Scania & Värmefabrikk
 Callesen
 Ulstein Brattvaag
 ABB-Turbochargers
 Desmi pumpum

Stephanssons hús

P/F Tórshavnar Skipasmíðja
 Tlf. +298 31 11 55
 Fax +298 31 11 25
 e-mail: info@faroeyard.fo

P/F Skipasmíðjan á Skála
 Tlf. +298 44 11 55
 Fax +298 31 44 25
 e-mail: skala@faroeyard.fo

Vestmanna Skipasmíðja
 Tlf. +298 42 40 10
 Fax +298 42 40 05
 Runavíkar Mekaniski Verkstaður
 Tlf. +298 44 70 36
 Fax +298 44 78 34

www.faroeyard.fo

FF-Blaðið - á sjógví og á landi

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
 Fax: 44 42 85

Vit gera allar vanligar bilumvælingar sera bíliga - so sum:

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir,
 koplingar v.m.

For- og bakhjólsleiðir
 og akslar

Og so hava vit tey vælumtóku "TYFOON"
 dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar

FO-530 Fuglafjørður
 Tlf. 444943 · 281943 · 217704

www.fiskimannafelag.fo

AGN

**sild
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

hava dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
 ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERDSLUNI

Álitið hjá vinnunevndini í samband við fiskidagatalið

Landsstýrið hefur lagt málid fram tann 29. juli 2003, og eftir 1. viðgerð tann 31. juli 2003 er tað beint vinnunevndini.

Nevndin hefur viðgjort málid á fundum tann 31. juli og 4. og 5. august 2003.

Undir viðgerðini hefur nevndin havt fund við umboð fyri fiskidaganevndina, umboð fyri Fiskirannsóknarstovuna og Jacob Vestergaard, landsstýrismann.

Tað, sum nú umræður, er at áseta fiskidagarnar. Her hefur nevndin undir viðgerðini býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Ein meiriluti (Henrik Old, Kaj Leo Johannessen, Heini O. Heinesen og Tórðbjörn Jacobsen) vísir á, at

í viðmerkingunum til uppskotið verður sagt, at "ásannandi at fiskastovnarnir skulu vera væl fyri, til tess at fiskiflotin kann gerast búskaparliga sjálvberandi, og at hetta best kann fáast varandi, um veiðitrýstið ikki er ovstórt, metir umsitingin, at neyðugt er at skerja fiskidagatalið eisini av hesi orsok." Viðari verður sagt, at "Samanumtikið eru tað ymisk viðurskifti, sum tala fyri einum niðurskurði í fiskidagatalinum. Hesi eru tey lívfröðiligu viðurskiftini og tey búskaparligu fyrilitini at fáa fiskiflotan búskaparliga sjálvberandi." Hóast hesar viðmerkingar verður skotið upp, at fiskidagatalið verður óbroytt komandi ár. Meirlutin held-

Ortopædkirurgiskur skómakari & bandagistur

Ortopædiskur skómakari og bandagistur frá SAHVA verða á Klaksvíkar Sjúkrahúsi 26. august og á Landssjúkrahúsnum 27. og 28. august 2003.

Tíð fæst við at ringja á tlf. 45 54 63, mándag og týsdag kl. 10 - 12, í seinasta lagi týsdagin 19. august 2003.

**Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík**

ur ikki, at her er samsvar millum viðmerkingar og uppskot hjá landsstýrismanninum. Meirlutin vísir á, at flest allir partar, sum varða av málinum, ásanna, at veiðitrýstið er økt, og at einasti háttur at byrgja upp fyri hesum er at regulera fiskidagatalið. Vist verður á, at sbr. yvirlitinum frá fiskiveiðieftrilitinum yvir brúktar fiskidagar í tíðarskeiðnum 1. september 2002 til 15. juli 2003, nevdarskjall B í málinum, fer slík skerjing ikki at hava praktiska ávirkan á fiskiskapin. Harumframt vísir fiskidaganevndin á í sínum álti, skjal 2 til uppskotið, at rættast er at taka teir smæstu bátarnar í bólki 5 burtur úr fiskidagaskipanini, og upp á fyrispurning frá vinnunevndini svaraði landsstýrismáðurin í fiskivinnumálum, at arbeitt verður við at finna eina praktiska loysn á hesum spurningi. Meirlutin mælir ti til eina skerjing av dagatalinum, sum hóskandi verður at seta til 2 %.

Ein minniluti (Alfred Olsen, Gerhard Lognberg og Heðin Zachariassen) mælir til at samtykkja uppskot landsstýrisins viðvikjandi fiskidagatalinum og mælir sostatt til at hava sama dagatal komandi fiskiár. Grundin er, at sagt verður, at fiskastovnarnir eru væl fyri, og at økt eftirlit kemur at minka veiðiorkuna meira, enn effektiviteturin økist.

Hvar er poststemplið hjá "Ruth"?

Vit høvdu í seinasta blaði tað á hugaverdu soga um mjólkaforsýningina og "Ruth", sum Petur Háberg skrivaði fyrir meira enn 20 árum síðani.

Tað er tó greitt, at tað er nóg meira, sum kann skrivast um hesa áhugaverdu soga, sum botnar í, at mjólk hefur ikki altið verið ein sjálvfylgia. Í hvussu er ikki hjá havnarfólk, ið ikki høvdu nakra kúgv.

Álvur Nielsen, sum arbeiðir á posthúsini, og sum eisini savnar gamlar gripir á postókinum, hefur funnið heilt fitt av tilfari fram um hesa soga. Hetta hefur hann fyrst og fremst gjort fyrir at finna poststemplið hjá "Ruth". Tað er nevniliða tað áhugaverda, sæð frá einum post-søguligum sjónarmiði, at í hvussu er partur av brøvunum, sum vórðu send við "Ruth", vórðu stemplað umbord við einum serligum poststempli, sum bar navnið á skipinum. Brøv við hesum stempli eru nóg verd í dag. Tað hevði eisini verið eitt kvett, um stemplið kom afturiaftur. Fyri hetta vil postverkið rinda kr. 5.000 í "finningarlón". Stemplið má annars framvegis metast at vera ogn hjá postverkinum.

Tað, sum Álvur eisini hefur sóknast eftir, er, hvat ið hendi við "Ruth", eftir at hon gavst at sigla rutu. Hon var tá framvegis eitt rættilega ungt skip. Men hesin spurningur er so eisini partvist loystur. Í hesum kanningararbædi er eisini annað komið fram av áhuga um soga hjá "Ruth", og vit fara at trúva eitt sindur í ymist av hesum.

Fyrst kunnu vit nevna mjólkarpísrnir, tá mjólkaforsýningin byrjaði. Prísurin var 16 oyru pottin, men fyrir hálvskúmaða mjólk var hann 10 oyru. Fyri róma var hann 60 oyru.

Sambandspolitikkur? Eitt, sum ivi varð settur um, var sjálvt navnið "Ruth". "Tingakrossur" ber víðari eitt uppskot um, at "give den populære Mælkebaad et bedre og mere karakteristisk Navn end det intetsigende og grimme "Ruth". Man foreslaar, med henblik paa "Tjaldur" og "Smirl", at kalde den ny Kystbaad "Drunnnhvít", hvad slet ikke ville være ueffent. Drunnhvít er jo en nydelig lille Svømmefugl."

Sum við so nógvum øðrum so kom ikki sört av politikki við í hetta mál. Í februar 1908 hefur Tingakrossur eina grein, har teir harðliga finnast at "Dimmalæting" fyrir at nýta málid til fyrimuns fyrir sambandssjónarmið. Tað, at staturin og postverkið góvu stuðul og lán, verður nýtt sum dömi um fyrimunin við sambandi millum Føroyar og Danmark.

Men greinskrivarin í Tingakrossi fýlist eisini á, at tað ikki verður gjort meira fyrir at fáa føroyskan partapening, so sleppast kann undan at verða heftur á hending hátt at Danmark. Hann fýlist eisini á, at flutningur av mjólk og posti verður tvinnad saman á hending hátt. Tí, kemur at standa á, so verður tað altið postflutningur, sum fær fyrstaratt, meðan mjólkin verður við svíðið soð. Hesir spádómar komu

Hendan myndin visir vágna í Vágbotni har m.a. mjólkarbáturin "Ruth" sæst, umfram t.d. "Fysikushúsini", "Perlan" og gamli "Gymmastiksalurin" við Realskúlan.

Myndaeigari: Føroya Fornminnissavn

tó ikki at ganga út.

Máttu fergast umbord

Ein stuttlig lýsing av at-løguviðurskiftunum fæst við at lesa stubba í Dimmalæting 19/9 1908. Her verður m.a. sagt:

"I begyndelsen lagde nemlig Baaden ved sin Ankomst og (Afgang?) til Land ved et af Byens Broanlæg. Nu ser det ud til, at den har ophørt hermed, hvilket er meget uheldigt baade for Passagerer og Forsendelser. Man maa nemlig betale Færgepenge, som fordyrer Fragten og Passagerernes Billet betydeligt.

Den tidligere Postbaad lagde til Land ved sin Afgang herfra og Ankomst hertil, saa man sparede Færgepengene og Passagertaksten var kun det halve af den nuværende."

Síðan verður skoytt uppi, at tá báturin fær stats-

Fårtplan

Dampbaad „Ruth“ til Skaalefjord og Sundelaget.

Fra og med 1ste Aug. til og med 30te Septbr. 1908.

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lerdag
Thorshavn	Thorshavn	Thorshavn	Thorshavn	Thorshavn	Thorshavn
Tofte	Kollefjord	Selletræm	Strandar	Kollefjord	Selletræm
Glibre	Thorsvig	Øre	Skaale	Thorsvig	Øre
Solmunde	Kvalvig	Kvalvig	Solmunde	Kvalvig	Kvalvig
Skaale	Øre	Thorsvig	Glibre	Øre	Thorsvig
Strænder	Selletræm	Kollefjord	Tofte	Selletræm	Kollefjord
Selletræm	Tofte	Strænder	Selletræm	Strænder	Tofte
Øre	Glibre	Solmunde	Øre	Solmunde	Glibre
Kvalvig	Solmunde	Glibre	Kvalvig	Solmunde	Solmunde
Thorsvig	Strænder	Tofte	Thorsvig	Tofte	Skaale
Kollefjord	Kalbak	Kalbak	Kollefjord	Kalbak	Strænder
Kalbak	Thorshavn	Thorshavn	Kalbak	Thorshavn	Kalbak
Thorshavn			Thorshavn		Thorshavn

A/S „Thorshavnss Mælkeforsyning“.

Passager-Takst

Dampbaad „Ruth“.

	Glibre	Kalbak	Kollefjord	Kvalvig	Selletræm	Skaale	Solmunde	Strænder	Thorshavn	Thorsvig	Tofte	Øre
Glibre		50	50	100	100	50	50	50	75	100	50	100
Kalbak	50		50	75	75	75	50	50	75	50	75	75
Kollefjord	50	50		50	50	75	75	50	75	50	50	50
Kvalvig	100	75	50		50	100	100	75	100	50	75	50
Selletræm	100	75	50	50		100	100	75	100	50	75	50
Skaale	50	75	75	100	100		50	50	75	100	50	100
Solmunde	50	75	75	100	100	50		50	75	100	50	100
Strænder	50	50	50	75	75	50	50		50	75	50	75
Thorshavn	75	50	75	100	100	75	75	50		100	50	100
Thorsvig	100	75	50	50	50	100	100	75	100		75	50
Tofte	50	50	50	75	75	50	50	50	50	75		75
Øre	100	75	50	50	50	100	100	75	100	50	75	

A/S „Thorshavnss Mælkeforsyning“.

Fyrsta ferðætlanin.

Framhald á næstu síðu

Hendan myndin visir "Ruth" við bryggju í Kalbak. Tað, sum er fingið upplýst um menninar umbord, er, at frammanfyri stýrihúsið er maskinmeistarín, Dánjal í Horni, og aftast skiparin, Jógvan hjá Mikkjali. Fremst á myndini er Poul Andreas Mortensen úr Sørvági, og í hurðini í stýrihúsinum Rubek Rubeksen. Um onkur kann siga okkum meira um persónarnar og nær myndin er tikit, høvdu vit fegin viljað frætt. Um nakar veit at siga okkum, hvat tað er fyrir flagg, skipið ber, høvdu vit somuleiðis fegin viljað um hetta.

Myndaeigari: Hans Mortensen, Sørvágur

Hendan myndin er tikan inni á Skálfjörðinum umleið 1942. Fremst á myndini sæst "Ruth" - nú sum "Morgunstjórnar" hjá D.P. Højgaard. Hinir bátarnir eru "Phebe", gamli "Tróndur", "Poppy" og "Gunhild".

Myndaeigari: Daniel Petur Gaardbo

stuðul, skuldi ein kunnað væntað, at leiðslan í felagnum vil fáa hesi viður-skifti í rættlag.

"Gribbar" millum fergumenn Annars lýsir mjólkaforsýningin seinni við, at teir hava gjort avtalu við Poul Johannes Poulsen um, at hann skal frakta ferðafólk

frá og til "Ruth" fyri 15 oyru fyri hvort ferðafólk. Mótað kundi ein tíma undan fráferð.

Tað eru fleiri greinir skrivaðar um fergumenn í Havn. Her skal bert nevnast eitt lesarabrév í Tingakrossi í apríl 1908, har tað verður klagad um, at kappingin um ferðafólkini var so hørð, at eina

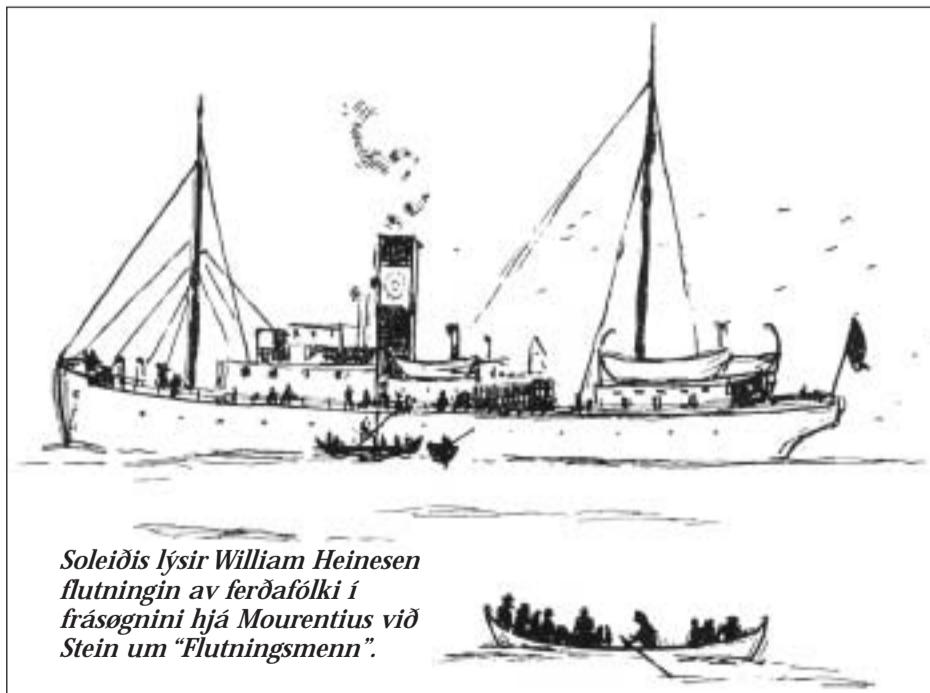
ferð varð eitt ferðafólk skumpað á sjógv av sjálvum fergumanninum í kappingini um at fáa ferðafólk. Teir hava eisini verið "gribbar" tá. Slikt óskil kundi ikki góðtakast.

Ferðaætlan og prísir
Ferðaseðlaprísirnir lógu

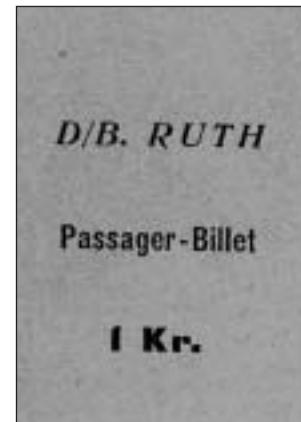

Mynd frá fyrru helvt av 60-unum úr Sørvági. "Morgunstjórnar" er sett upp á sandin meðan báturin verður malaður.

Myndaeigari: Ólavur Guttesen.

Soleiðis lýsir William Heinesen flutningin av ferðafólk i frásögnini hjá Mourentius við Stein um "Flutningsmenn".

Dýrasti ferðaseðilin var 1 kr.

Eigari: Ólavur Guttesen

Soleiðis er stemplið teknad upp, og verður skrásett sum "stjornustempul".

Hetta er brot úr frímerkjakatalogi. Tey tvey 1-oyra frímerkini í ovastu röð eru stemplað umborð á "Ruth".

"Morgunstjórnar", og verður tá skrásett sum "sejlskib med hjälpe-motor (fiskefartøj)".

Skipið verður umbygt á Skála, og her verður dampmaskinan tikan úr, nýggjur motorur verður settur í, sum verður tikan úr "Columbus", sum er ein 40 hk, 1 cyl., 2-takt mellemtryksmotor frá AB Skandia, Lysekil. Skipið verður mál-að og fær runda hekku. Somuleiðis fær tað nýggj bond, nýggjan kappa og nýggja dekkid verður hækkað við tveimur plankum. Gamla "rekkverkið" verður skift út við skansa-klædning. Nýtt stýrihús verður eisini gjört. Rokningin er kr. 23.618,05.

Tað fyrsta, vit vita fyri vist um "Ruth", er ikki fyrr enn í januar 1942. Tá verður hon sold av Ingu Djurhuus, dóttir Absalon Jacobsen á Skála, til D. P. Højgaards enke á Toftum.

Inga var gift við Einar Djurhuus, sum var læknini í Heiðunum í 1930. Tað kann tó ikki sigast fyri vist, nær Inga hefur keypt skipið. Sonur hennara, Absalon, minnist til, at skipið lá fortoyað utan fyri læknahúsini, sum lógu við sjóarmálan. Möguliga hefur báturin verið nýttur sum jakt, t.v.s. til færning millum storri skip og land. Söluprísurin var kr. 2.000, sum ikki var serliga nýgv undir krínum í 1941. Hendan fyrirkan átti framanundan "Morning Star", sum varð sökt av krígsávum í 1941. Tann 23. februar biður reiðarið Skibsregisteret um at "Ruth" broytir navn til

Tann 21. august 1943 selur einkjan skipið víðari til D.P. Højgaards Eft., sum eru synir hjá einkjuni.

Skipið varð nýtt til fiski-skap, sigldi til Bretlands við fiski, og teir sigldu eisini við ferðafólk til tíðir.

Um hvat ið hendi við upprunaligu dampmaskinuni er eitt sindur ógreitt. Onkur vil vera við, at ketilin leingi lá úti á sleipi-stöðini í Álakeri hjá Laurits í Mortanstovu og Elias í Rættará. Onnur halda, at dampmaskinan á Maskinmeistaraskúlanum er tann av "Ruth", meðan onnur halda, at hetta ikki kann bera til. Tað kundi verið stuttligt, um onkur veit nakað um hetta.

Árini 1942-1946 finnast annars ikki upplýsingar í Álmanakkanum um skip. Hetta var nevnliga ikki loyvt av krígsávum.

Í 1955 verður báturin leigaður vestur í Vágur av Jón Paula Guttesen og Holger O. Hansen.

Báturin fær nú eisini nýggjar skrásetingarbókstavar, settir í lastalúkuna. Teir nýggju eru XPUE móti OXVQ fyrir. Netto-tonatsatalið verður nú eisini sett til 8 73/100.

Í 1956 sæst í Álmanakkanum, at nú hoyrir "Morgunstjórnar" heima í Vágunum sum VA 11, og eigari er Thomas Jacob Hansen í Sørvági, og árini 1960-65 er eigarín Jón Pauli Guttesen í Sørvági.

Árini 1965-1969 stendur Alexander Ortind í Sørvági sum eigari, og nú fær skipið nýggjan motor

- ein Ford/Mariner 70/86 hk. Arbeiðið verður gjört á Vestmanna Skipasmiðju. Umframt motor fær "Morgunstjórnar" nýtt báta-dekk og nýtt stýrihús.

Nú er báturin eisini skrásettur til 19,99 t frá teimum upprunaligu 22 tonsunum. Hetta man hava verið gjört fyri at sleppa undan almennum krövum, har markið er jüst 20 t.

1969-1972 eigrar Andri-as Jørgensen í Miðvági bátin, og hann kemur at eita "Sigfriður".

Í 1972-1975 er eigarín Hans Jacob Olivar Guttesen og fær báturin navnið "Krista". Í 1975 verður hann soldur á uppboðssolu fyri kr. 2.700 kr.

Keyparin er nú Elmar Guttesen.

Nú hevði "Ruth" tænt fyri sitt breyð. Hon var í ringum standi og í 1976 verður hon sökt úti á Sør-vágsfirði millum Breiðá og Bø útfyri tí, sum kallast Uti í Túgvu. Ringrásin er endað frá tí skipið í 1906 varð bygt á Rosenbergs Mekaniske Verkstad í Stavanger úr eik og furu sum sleipiskip í norska sker-gardinum, sum onkur vil vera við.

Men hvar er stempelið?

Tað, sum nú er tað áhuga-verda, er at fáa nakað at vita um poststemplið. Vit vita, at "Smiril" eisini hevur havt eitt stempul. Skipini hava havt ein post-kassa, hagar fólk hava lagt brøvini, sum skuldu hagar skipini sigldu. Uppgávan hjá skiparanum hevur verið at stempla tey, og til hetta endamál hevur hann fngið stempul frá postverkinum. Tað finnast bert fá brøv ella frímerki við hesum stempeli, og sumt bendir á, at stempelið er bert brúkt í 1908 og kanska 1909. Um onkur liggur inni við Ruth-stemplum, er viðkomandi vælkomin at seta seg í samband við Álv Daniel-sen, tlf. 32 12 91. Slík frímerki eru uttan iva rættilega nögv verd í dag. Dómi er um at "bræv-stykki" við stempul frá Ruth er selt fyri kr. 10.000.

Tað er størst sannlíki fyri, at stempul og brøv eru at finna í teimum byggdum, har "Ruth" sigldi, og her kunnu vit vísa til ferðaætlana, sum er endurprentað í greinini.

Men tann, sum kann finna sjálv stemplið, sum varð nýtt umborð, kann rokna við at gera eitt lítið kvett.

Í apríl 1976 fekk Postverk Føroya við yvirkunni stórfingna gávu frá danska postverkinum, nevniliða øll tey stempul, sum høvdū verið nýtt í Føroyum. Men millum hesi vóru ikki stemplini frá Ruth og Smiril.

Savnioð hjá danska postverkinum veit lítið og einki um hettu mál, men teir hava so eitt frímerki, sum er stemplað umborð á "Ruth".

Sagt verður, at "de bevara-rede protokoller fra leve-randører af poststempeler udmaærker sig ved slet ikke at omfatte árene 1895-ca. 1915."

Postverk Føroya er sera áhugað í at fáa tað til sitt postsavn, og tað sama er gallandi fyri stempelið frá "Smirli".

Tað sigst annars um stempelið á "Ruth", at Rubekk - eftir at tað ikki varð brúkt longur - nýtti tað til at kila rútin á stýri-húsnum á "Ruth".

Er annars nakar, sum veit meira um "Ruth" enn greitt er frá í hesum báðum greinum, frætta vit heldur enn gjarna.

Ruth er sjálvsgað komin á frímerki. Frímerkið varð givið út í 1992

- Góðgæti
- Viðubløð
- Soft ice
- Milk shake
- Bakaravørur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen
Sandavágur – tlf. 333839

Anita á Fríðríksmørk villeiðir um fiskimannaskattin

Í seinasta viku vóru tiðindi í útvarpinum um, at Anita vildi hava fiskimannaskattin avtiknan. Tað hevur hon sjálvsgað rætt til at halda. Men tá tað verða givnar beinleiðis skeivar upplýsingar, vilja vit rætta hesar.

Anita sigur, at argumentini, sum vórðu nýtt, tá skattalættin kom, eitt nú at vandi var fyri, at nögvir fiskimenn fóru at rýma av landinum, tey kundu ikki eins væl nýtast í dag. Hon sigur itókiliga, at sagt varð tá, at norska skattskipanin elvdi til, at so nögvir sjómenn fluttu. Og so leggur hon aftur: "Um hesin vandi nakrantíð hevur verið til, er hann í hvussu er burtur nú".

Tað er rætt, at skattaskipanir hjá fiskimonnum, serliga í Noregi, har nögv flestir føroyskir fiskimenn eru fluttir, vórðu eisini nýttar sum grundgeving. Tað, sum Anita segði, kundi bert skiljast, sum at tað í dag ikki vildi verið munur á skattning av fiskimonnum í Føroyum og Noregi við avtoku fóroyku sjómansskattskipanini

Tað undraði okkum, um Anita skuldi vita um nakra broytang á hesum øki, sum vit í FF ikki høvdū hoyrt um.

So vit ringdu til Noregs at fáa hetta kannað. Her fingu vit vått-að, at hendar skipanin ikki bert er enn, men at hon enntá gevur stórra skattalætta enn framman-

undan. Skipanin í Noregi er, at latin verður ein frádráttur, sum er 20% av inntökuni. Loftið hevur verið kr. 70.000. Tað er nú haekk-að til kr. 80.000. Hetta er tiskil ein skipan, sum likist okkara.

Tá vit fingu okkara serskattskipan mettu fiskimenn, at teir framvegis høvdū meira skatt enn í Noregi, men hóast hetta fluttu teir heim. At hetta lutfall skal vera munandi broytt er einki sum bendir á.

Tað er alt sum bendir á, at her er talan um ein leysan pástand hjá Anita.

Framvegis leysir endar í viðgerðini av fiskidögum

Vit hava aðrastaðni í blaðnum endurgivið álið hjá vinnuvendini í málínunum um fiskidagar, eins og vit hava viðmerkingar hjá Peturi Steingrund, fiskifrøðingi, sum ger viðmerkingar til uppritið hjá Jón Kristjánsson, sum fyrr er endurgivið í blaðnum.

Tað áhugaverda í greinini hjá Peturi, sum, honum líkt, er sera saklig, er, at hann ásannar, at ICES hevur mistikið seg í uppgerðini av veiðitrýstum, soleiðis sum teir skilja tað, á toski í 2001. Heldur enn at vera 0,70 var tað 0,45 ella tað sama sum í 2000.

Orsókin er tann, at tey nýggjastu tólini eru tey óvissastu. Hetta ber eisini væl til at skilja, men so má tað logiska vera ikki at taka tól við, fyrr enn tey eru toluliga álitandi. Tól við slíkum skeivleika kunnui í hvussu er ikki nýtast.

Utan mun til hvat ið hildið verður um Jón Kristjánsson, so er tað honum fyri at takka, at hendar óvissan er komin fram. Hon er so ikki komin fram í almennu frágreiðingunum hjá Fiskirannsóknarstovuni.

Er veiðitrýstið økt?

Men hetta reisir aftur spurningin, hvort veiðitrýstið veruliga er økt, síðan fiskidagaskipanin kom í gildi, soleiðis sum almennu fiskifrøðingarnir staðiliga hava hildið fram, og sum teir hava nýtt sum grundgeving fyri at minka um fiskidagarnar.

Her fara vit enn eina ferð at endurgeva talvuna hjá ICES, sum lýsir veiðitrýstið ár fyri ár. Her siggja vit, at veiðitrýstið í 1996, árið sum fiskidagaskipanin kom í gildi, fyri tosk var 0,70. Í 2001, sum er seinasta árið, tað ber til at fáa álitandi tól, var tað 0,45. Hetta kann illa lesast á annan hátt enn at veiðitrýstið er minkað við meira enn einum triðingi!

Alder	Ár 92	93	94	95	96	97	98	99	2000	2001
2	0.021	0.013	0.025	0.070	0.339	0.040	0.079	0.121	0.126	0.098
3	0.100	0.102	0.120	0.161	0.191	0.166	0.216	0.272	0.419	0.333
4	0.327	0.187	0.191	0.461	0.450	0.407	0.313	0.420	0.350	0.670
5	0.331	0.255	0.251	0.280	0.797	0.826	0.634	0.426	0.407	0.264
6	0.495	0.190	0.223	0.363	0.906	1.005	1.030	0.712	0.489	0.709
7	0.455	0.296	0.147	0.339	1.158	1.401	0.718	1.161	0.602	1.571
8	0.335	0.194	0.187	0.214	0.954	1.432	1.168	0.743	0.976	0.743
9	0.392	0.225	0.201	0.334	0.862	1.127	1.024	0.574	0.181	1.118
Avg 3-7	0.342	0.206	0.185	0.321	0.700	0.761	0.582	0.598	0.451	0.709

Hetta er almenna talvan hjá ICES, sum

Rættað av ICES til 0,45

vísir veiðitrýstið, sum teir skilja tað. Tann ósvaraði spurningurin er: Hvussu kunnu almennu fiskifrøðingarnir siga, at veiðitrýstið er økt síðan fiskidagaskipanin kom í gildi, tá tað í 2001 var 36% lægri enn í 1996? Einki svar er eisini eitt svar!!

Løgtingið gjørði skjótt av Hetta má vera ein sera avgerandi spurningur í metingini av, hvort fiskidagatalið skal broystast ella ikki. Tað skuldi verið púra upplagt hjá vinnuvendini at fáa hetta klárlagt til fulnar.

Vinnuvendin hjá løgtinginum hevur gjört skjótt av - eins og í fjør. Tveir fundir, og so var álið klárt, og tað minti rættilega nögv um álið, sum var skrivað um sama mál í fjør.

Har er heldur ikki tики uppá tungu tann sera avgerandi spurningur um ta fiskifrøðiligu ráðgevingina. Enn minni hesin júst umrøddi spurningur um gongda í veiðitrýstum.

Endaliga samtyktin hjá tinginum gjørðist ein niðurskurður uppá 2% av fiskidagatalinum. Hetta tal er ikki úrslit av eini gjölligari viðgerð av málínum, men heldur eitt skot út í tóman heim fyri at demonstrera, at landsstýrismaðurin skuldi so ikki fáa sitt igjøgnum.

Sum skiltist, varð hetta eisini gjört fyri at kyrra almennu fiskifrøðina, har tað í staðin skuldi

verið sett teimum krøv fyri í heila tikið at taka teir í álvara.

Tað var ikki tí, at tað ikki vóru stundir til eina gjölligari viðgerð av málínum. Tingið hevði freist fram til 18. august, men longu 7. august var málid til 2. viðgerð.

Nú ráddi um hjá tinginum at sleppa aftur í feriu sum skjótast. Tingskipanin ásetir, at øll lógar-mál skulu hava 3 viðgerðir, og tað skulu vera tveir dagar millum 2. og 3. viðgerð. Hetta er fyri at tryggja, at málini verða viðgjord til litar. Og tingmenn fáa jú eisini lón fyri biðtíðina.

Men við endan av fundinum, har málid varð samtykt við 2. viðgerð, varð løgd fram áheitan frá tingmonnum um at víkja frá tíðarfrestini, so málid kundi endaliga avgreiðast sama dag. Hetta varð eisini samtykt nærum einmælt. Næsti tingsfundur varð so settur 5 minuttr aftaná, og bert fáar min-uttir seinni kundu tingmenn halda fram við síni summarferiu.

At so fiskidagarnir kansa ikki fingru nakra optimala viðgerð, tað gerst so ikki við.

Roknskapur fyrir 1. hálvár 2003

1.000 kr.	2002	2003
Rentuinntøkur	10.095	9.970
Rentuútreiðslur	4.301	3.038
Rentuinntøkur netto	5.794	6.932
Vinningsbýti av partabrøvum	4	71
Kostnaður, provisjónir v.m.	1.024	1.157
Rentu- og kostnaðar inntøkur netto	6.822	8.160
Virðisjavnan av virðisbrøvum og gjaldoðra	712	-319
Aðrar inntøkur	8	9
Úrslit av fíggjarpostum	7.542	7.850
Útreiðslur til starvsfólk, umsiting o.a.	5.170	6.084
Avskrivingar av ognum	222	170
Aðrar rakstrarútreiðslur	60	0
Avskrivingar og burturleggingar av skuldarum (netto)	95	-430
Úrslit áðrenn skatt	1.995	2.026
Skattur	382	409
Úrslit	1.613	1.617

Fíggjarstøða 30. juni 2003

1.000 kr.	2002	2003
Ogn		
Kassapeningur og innistandandi í tjóðbankanum	6.694	7.677
Ogn hjá fíggjarstovnum	69.014	19.624
Útlán	224.331	248.684
Lánsbrøv	68.578	61.939
Partabrøv	521	498
Ítökiligar ognir	3.598	3.707
Aðrar ognir	0	0
Tiðaravmarkingar	102	159
Ogn tilsamans	372.838	342.288
Skuld		
Skuld til fíggjarstovnar	3.897	2.011
Innlán	329.449	297.736
Onnur skuld	2.608	2.820
Tiðaravmarkingar	0	0
Úrslit higartil í ár	1.613	1.617
Eginogn	35.271	38.104
Skuld tilsamans	372.838	342.288
Töl, ið ikki eru við í fíggjarstøðuni		
Ábyrgdir	2.730	3.297

Postboks 2 · FO-900 Vágur / FO-950 Porkeri / Postboks 374 · FO-110 Tórshavn
 Tel. 37 30 64 / Tel. 37 39 00 / Tel. 32 19 98

FFblaðið
 BLAÐ VERKA- OG VEÐIMANNA
 Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
 ella send eitt fax á 31 87 69

gevur
MEIRI
MINNI fíggjari

Frágreiðing til roknskapin hjá Suðuroyar Sparikassa fyrra hálvár 2003

Roknskapur
 Úrslit sparikassans fyrra hálvár 2003
 áðrenn skatt var kr. 2.026.000.

Fyrra hálvár 2002 var tað kr. 1.995.000.

Inntøkur

Sparikassans netto rentur og kostnaðar
 inntøkur vuksu við kr. 1.338.000 - úr
 kr. 6.822.000 í 2002 til kr. 8.160.000 -
 ein vökkstur uppá 19,6%.

Fyrra hálvár í ár hava virðisbrøvini
 givið eitt hall uppá kr. 319.000.

Í 2002 var ein kursvinningur uppá kr.
 712.000.

Útreiðslur

Útreiðslurnar til starvsfólk, umsiting
 og aðrar útreiðslur eru øktar við kr.
 915.000 - úr kr. 5.170.000 til kr.
 6.085.000.

Sparikassin hefur afturflutt burtur
 leggingar uppá kr. 430.000.

Í 2002 var avskrivað og burturlagt kr.
 95.000 uppá skuldarar.

Sparikassin hefur avskrivað kr. 170.000

uppá fastar ognir, maskinur og inn
 búgv í 2003.

Í 2002 vórðu avskrivaðar kr. 222.000.

Skatturin av úrslitinum er roknaður til
 kr. 409.000.

Nettóúrslit Sparikassans er kr. 1.617.000.

Fíggjarjavnin er minkaður við 8,20%,
 úr kr. 372.838.000 til kr. 342.288.000 í
 2003.

Innlánini eru minkaði við 9,63%, úr kr.
 329.449.000 til kr. 297.736.000;

útlánini eru vaksin við 10,9% - úr kr.
 224.331.000 til 248.684.000.

Samlaði eginpeningur sparikassans er
 pr. 30/6-2003 kr. 39.720.000.

Solvensur Sparikassans var 30.06.-
 2003 19,4% ímóti 17,1% 30.06.2002
 (lógin krevur 8%).

Umroknað til heildagsstörv arbeiddu
 16 í sparikassanum, tað sama sum
 30/6-2002.

Sparikassin í 2003
 Sparikassin væntar sama úrslit fyrir
 seinna hálvár.

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyrir rúsdrekka- og
 rúsevnismisnýtarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella
 rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blá-
 krossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdögrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer
 sjávandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
 Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
 Tlf. 31 55 75

Frásøgnin hjá Onnu Evensen

Í 6. partinum av áhugaverdu frásøgnini er Jens Christian blivin próstur á Nesi. Og tað er ikki smávegis, hon kann greiða frá.

Min Mand bliver Færøernes Provst
Min Mand interesserede sig meget for Skolesagen, og efterså at det gik, som det burde, fà har gjort så meget for Skolesagen på Færøerne, som han. Da vi havde boet på Suderø i 8 år, blev min Mand udnevnt til Færøernes Provst.

Jeg var meget ked af, at vi skulde rejse, dels var vi i de 8 år vi boede der, blevet kendt med så mange af Menigheden, som vi holdt meget af og de af os igen, dels havde vi fået indrettet os så godt i den nye Lejlighed med de nye Møbler, men der var ikke noget at gøre. Færøernes Provst skulde bo i Thorshavn eller på Næs, og vi valgte Næs. Jeg kendte godt Præstegården der, da jeg havde været der som ung Pige. Min Mand holdt så Afskeds-tale i alle Kirkerne, og så måtte vi atter bryde op med alt hvad vi ejede og havde og på ny sejle ud mod det ukendte.

Afrejse fra Suderø Den formiddag vi sejlede, blev vi fulgt ned til Bugten af en del af vore Venner og nogle af Menigheden. Da vi havde taget Afsked, stødte vi fra Land, vi var min mand, 5 børn, barnebogen Sanna og jeg. Det var en temmelig

lang Sejltur, inden vi nåede Næs præstegård på Østerø. Præstegården var en ny og rummelig Bygning, der lå tæt ved vandet. Om Præstegårdens opførelse fortalte der:

I den gamle Præstegård havde boet en provst Hammershaimb, han vilde bygge Præstegården op, men havde ikke råd. Så hændte det, at den gamle hyggelige Pastor Schröder på Suderø, (der gik med hvid Nathue både ude og inde), døde. Hans Datter rejste, efter Faderens død, over til Hammershaimb, der vist var hendes Fætter, ihvert-fald af Familien. Frk. Schröder var meget rig. Hun byggede hele Præstegården op, og betalte hvad det kostede. Det var meningen, at Provsten skulle betale af på byggesummen til hende, men hun vilde ikke have noget, og hun blev der til sin død.

Fru Hammershaimb havde navne til alle værelserne. Dagligstuen kaldte hun "Hyggeligheden", Spisestuen "Velbekomme", Sovekammeret "Roligheden", Barnekammeret "Skatkammeret", Studreværelset "Ventzelolaves" (Provst Hammershaimb hed Wentsel til Fornavn). Pigekammeret "Prøvestenen", Gæsteværelserne

"Kvintus" og "Lynetten" og "Trekroner", den ene Eende af loftet "Øster-søen", den anden "Nord-søen".

Da vi kom til Præstegården, blev vi som sædvanlig modtaget af den Pige, der skulde være der Nådesåret. Hos hende købte vi Mad, Kaffe o.s.v. Ja, et par Dage efter Ankomsten købte vi en Kalv. I det hele taget måtte vi det første År købe alt (med undtagelse af Grøntsager, som vi fik hos min Broder i Thors-havn) hos hende, der så senere gjorde Regnskab op med Provst Sørensen, som vi kom efter, og som flyttede til Skanderborg.

Det varede ikke så længe, inden vi havde indrettet os hyggeligt og godt i Præstegården. På Næs fik min Mand også Pengeløn.

Landbruget

Der hørte meget jord til præstegården, men både denne og annexgårdens jord havde vi forpagtet ud til tre mænd. Min mand ville helst være fri for at have noget med landbruget at gøre. Provst Sørensen havde haft nogen indtægt af hestesalg, men da min mand hørte, at beboerne havde klaget over, at provstens heste gik ind på deres jord og åd græsset fra

I seinasta blað greiddu vit frá um langabbason A.C. Evensens, Michael, sum var komin til Føroya at gera film um sín uppruna. Her er hann saman Esther Djurhuus, fødd Lützen, sum er trúmenningur mammu hansara. Her eru tey tiki frammanfyri chatollað, sum teirra felags forfaðir; A.C. Lützen, attí.

færene og kvæget, vilde han ikke holde heste. Min mand har aldrig været slem efter penge. At vi ikke vilde holde heste, blev naboerne meget glade over.

Vi maatte senere købe Kreaturerne af Provst Sørensen. Det var mange Penge at rykke ud med paa en Gang; da vi senere rejste fra Færøerne, købte den unge Provst dem, saaledes havde vi i øvrigt ogsaa baaret os ad paa Viderejde. Vi havde vel en 16-17 brogede Malkekører og Ungkreaturer. Der blev egentlig ikke gjort noget særligt for at forbære Racen; hørte man at een havde en god Ko, ja, saa søgte man at faa en Kalv derfra. Hver Mands Jorder var indhegnede med Stengærder, og Kreaturerne gik løse i Udmalten. Smaafolk, der kun havde en eller to Kører, fik Lov til at lade dem gaa sammen med Præstegaardskørerne eller med Bøndernes.

Om Vinteren stod Kvæget inde, og det fik ikke andet end Hø. Havde man meget tørret Fisk, var der mange der opblødte Fisken og gav Kreaturerne. Kørerne kunde meget godt lide det. Da vi havde Hø nok, fik vore aldrig Fisk.

At taka úr blaðnum
Síðurnar 11, 12, 17 og 18 kunnu takast úr blaðnum

Vi kærner smør
Der malkedes to Gange daglig, og en Ko kunde vel mælke ca. 12-14 Potter om Dagen. De tre Forpagtere, der var gifte, passerede alt selv. Vi skulde have den Mælk, vi kunde bruge. Var Kørne ude, bar Kvinderne Mælken hjem i store Bøtter, som de bar paa Hovedet. Vi kærnede selv, og vi havde en Kærne til at støde op og ned, og en hvor man drejede rundt paa Haandtag. Sanne og jeg æltede Smøret, der blev saltet, saa det kunde holde sig. Vi brugte det meste af det selv, da vi havde mange Gæster. Vi havde ogsaa Ost.

"Store Dimon", af Effersøe
Men den bedste færøske Ost blev lavet paa "Store Dimon", hvor der var gode Græsgange, der boede vel en 10-12 Mennesker paa Øen. Medens vi er ved Store Dimon, synes jeg De bør gøre Dem bekendt med den Artikel, som Færøernes Landsthingsmand, Oliver Effersøe, har skrevet i "Nationaltidende" 5-6-1924. Her er den:

"Mellem Syderø og Sandø paa Færøerne ligger to smaa, men høje og stejle Øer: Store Dimon og Lille Dimon. Den først nævnte er beboet hele Aaret, men Folketallet udgør kun omkring 10 Mennesker (en Familie). Det er ikke gaaet helt nemt at faa Folk til at bo der, uagtet Øen er rig og god. Utallige Søfugle oversværmer den i den lyse Sommertid og bygger i dens Fuglefjælde. Græsningen er herlig for Kør og Faar. Dimon Ost og Dimon Smør er berømte. Men Pladsen er afsides (ingen Biograf) og dertil farlig. Der er kun en Opgang til Øen, og denne er Tilvejebragt ved Kunst. For nogle Aar siden omkom Sognepræsten her ved Nedstyrting. Fuglefangsten er som bekendt farlig, og mange Mænd har ladet Livet i Fuglebjergene. Nylig meldte Telegrafen, at den unge Dimonbonde var blevet knust af nedfaldende Fjeld under Ægsamling. Hans

Framhald á næstu síðu

Her sæst Michael t.h. saman við næstu ættarfólkum sínum í Føroyum av Evensen-ættini. Tey eru Ingun Schiller við manninum Eirikki Lindenskov. Eirikur er annars ættadur úr Bajanstovu eins og kona A.C. Lützens, Eva Margretha. Tey eiga Onnu, sum er oldurommudóttir Onnu Evensen og litlabeiggjan, sum júst er doyptur Jónas.

Fader og Forgænger gik det paa lignende Maade. Han var yderst intelligent, kundskabssøgende og driftig, men Fuglefangsten var dog No. 1. Han blev i en forholdsvis ung Alder efterhaanden blind, en sørgelig Skæbne for en Mand af hans Beskaffenhed og i hans Stilling, men han gav ikke op og vedblev at røgte sin Dont. En dag tog han til Syderø med Baad, ladet med Fugleæg, men paa Turen opstod der Uvejr, og man maatte vende om. Den blinde Mand, som før plejede at sidde agter ved Roret som Hovedsmand, maatte nøjes med at holde i en Aare, medens hans nylig voksne Søn havde taget Pladsen agter i den lille Robaad. I midlertid ramtes Baaden af en Braadsø, og denne tog Sønnen over Bord. Han druknede, uden at det var muligt for nogen at yde Hjælp. De øvrige bjergede sig i en af Østbyggerne paa Sandø. Senere tog Bonden paa Fuglefangst tillige med en Ledsager, en ung Mand. Bonden kendte hver Sten, og alt syntes at gaa godt. Ledsageren blev firet ned i Bjerget, og Bonden sad tilbage og holdt paa Linen. Mere ved man ikke, thi begge forsvandt. Den unge Mand er øjensynlig gledet ud, og har revet Bonden med sig. Denne fik saaledes en haardt tiltrængt Død midt i sin kæreste Gerning, og Havet, det uendelige, blev hans Grav. Tidligere benyttedes Store Dimon meget som frivilligt Forvisningssted, til stor Gavn for alle Parter. De Forviste foryngedes og blev sunde, helt ukendelige, men Bonden fik den haardt tiltrængte Arbejdskraft. Nu er man saa human, at den Slags Forvisning er hørt op. Det ligger ikke mange Aar tilbage i Tiden, at Sognepræsten paa Sandø, der var paa Tur med Robaad fra Syderø, maatte søge Tilflugt paa Store Dimon midt om Vinteren i Storm og Kulde, hvor han og alle hans Ledsagerne blev bjergede ligesom ved et Vidunder.

"Lille Dimon", af Effersøe
 "Lille Dimon" er kun beboet af Fugle og Faar og saa om sommeren af og til af nogle Mænd, der driver Fuglefangst. De har indrettet sig Opholdsrum i en vanskeligt tilgængelig Hule, hvor de har Tørv, Tændstikker og en Gryde til Kogning og tørt Græs til Leje.

I fyrra partinum hövdu vit eina mynd, sum skuldi vera mamma Onnu Evensen, Eva Margretha Jacobsdatter. Tað er ivasamt, um hetta er rætta myndin, men hendar myndin er í hvussu er av Eva Margretha Jacobsdatter (1817-77). Eva arbeiddi eisini við "arbeiðsskúlan", inntil hon giftist í 1839 við A. C. Lützen.

I November 1918 strandede en dansk Skonnert her, og Mandskabet, 9 Personer, bjergede sig halvnøgne i Land paa den stejle Kyst. Kaptajnen var tilmed gammel og svag, men der var en rask og modig Styrmand, som hjalp sig selv og sine Kammerater i Land, og ingen gav Kampen for Livet op.

De opholdt sig saa i fulde 14 dage paa den øde Ø i Storm og Kulde midt i den skrækkelige færøske Vinter. To dage efter Landstigningen fandt de ved et Tilfældige Fangstmændenes Hule, og her holdt de Varmen ved at klumpe sig sammen og skiftes til at tage den kolde yderplads. Lidt Træ fra Skibsvraget hjalp en Del, og Tændstikker, som Fangstmændene havde efterladt i Følge gammel sædvane, skaffede ild. Et Lam og en Fugl blev fanget. Vand var der nok af. Endelig, da næsten alle havde opgivet Haabet, blev de tapre Mænd fundne og reddede, mere lig Skeletter end levende Mennesker. Omkring de magre Lemmer havde de svøbet Resterne af deres Klæder samt nogle Flagstumper..."

Gødningen udbringes i "Løb" Naar der var tilstrækkelig med Gødning, bar Mændene den ud i "Løb", mellem "Løben" og Rygen blev der lagt et stykke skind for at skaane

Tøjet. De skulde gaa mange gange, inden de havde baaret al Gødningen ud og lagt den i smaa Bunker, til der var Brug for det, først da blev det spredt ud og gravet eller hakket ned. Der fandtes ikke Svin derop. Jo, der

vi vel en ca. 100 Faar, det er ikke saa nemt for mig nu saa længe efter at huske de nøjagtige Tal, men jeg tror nok det var saaledes.

Lammene slagtes Naar vi skulde slagte, havde vi nogle Mænd til at drive Faarene og Lammene ned fra Fjeldet, de blev da drevet ind i Folde, og de Lam, der skulde slagtes, blev sortet fra. Vi slagtede vel en 40 Lam paa en Dag. Bønderne kom med Tiendedlam paa en bestemt Dag. Naar vi slagtede saa mange Lam paa en Dag, var der i Reglen 3 Mænd og et Par Piger med, blandt dem var Sanne jo enestaaende, hun var i et og alt min højre Haand. Ja, hun var som et Barn af Huset. Om Aftenen sad Pigerne nede i Kælderen og rensede og ordnede de slagtede Lam. De havde en Kola (en firkan tet Lampe med fire Tude hvori Vægerne sad, der brændtes Tran, under Kolaen var der en Skaal). Det var jo et frygteligt Blodbad. Senere kom de Fattige og hentede Affaldet, Lever og Lunge som de stegte eller kogte, og Maven som de kom Blo det i og lavede Blodpølse af, samt Hovedet.

være. Oppe paa Viderejde var Luften bedre at tørre i, og Bønderne havde Kød, der var flere Aar gammelt. Ja, den store Bonde, Hejo, havde Skærpekød der var tre Aar gammelt.

Skinsekød

Foruden Skærpekød, lavede man ogsaa "Skinsekød". Man tog indvoldende ud af Lammene. Naar man om Aftenen fandt et stort pænt Skind, lagde man een eller flere Kroppe paa Skindet og dryssete salt paa dem. Næste Dag blev hele Kroppen kogt, derefter lagt paa en Træbakke og etter saltet. Efter at have ligget et Par Dage med Saltet, blev "Skinsekødet" ophængt for sig selv i Skærpehuset (Kelden). Provst Hammershaimb, der havde opført hele Præstegaarden, havde ogsaa bygget en ny Keld, som han fyldte med Lammekroppe. En skønne Dag kom der en forfærdelig Kastevind, der væltede hele Kelden om, saa Tømmer, Lammekroppe, Tag o.s.v. laa hulter til bulter. Da Kelden paany blev opført, blev der sat Jernstivere til.

Landbrug

Paa saadan en stor Præstegaard, hvor der kom saa mange Gaester, skulde der

Strandkant, brugte man ikke, man vidste jo ikke, hvor længe de havde ligget der. Faarene gik tidt hjem til Gardet, men de kom ikke ind. Om Foraaret, ved den Tid Faarene skulde læmme, gik Mændene hver Dag ud og saa efter, hvordan det stod til. En Gang om Aaret, som Regel i Maj, blev ulden taget fra Faarene. Under tiden hændte det, at det allerede var begyndt at falde, men der var ofte nogle, der gik ud og saa efter. Var der da fældet Uld af, blev det omhyggeligt samlet op. Naar Ulden skulde tages, blev alle Faarene, ved Hjælp af Hyrdehunde, drevet hjem i Folden, Mændene gik saa ud og rev Ulden, der sad meget løs, af Faarene, de blev altsaa ikke klippet. Ulden kom i store uldne Net og blev baaret hjem. Det var Mændenes Arbejde at tage Ulden af. Kvinderne var sjældent med ved Udendørsarbejde, kun naar der blev arbejdet med Tørv, var de med. Ulden solgtes u vasket. Jeg tror min Mand solgte en Vaag Uld (40 pund), for 16 kr. Der kom ofte fattige fra Thorshavn og bad om Uld, og alle fik. Det var Skik, at hver Bonde gav os et Lam om Aaret, men var det en Bonde, der kun havde lidt Jord, skiftedes han med en Ligestillet til at leve hvert andet Aar.

Den færøske Jord, er enten Kongsjord (Statens), eller Adelsjord (selv ejer). Naar et stykke Jord skulde besaas, blev det først hakket op i store Stykker, derefter blev det "sakset" (hakket smaat) og tilsidst revet. Først da var det tjenligt. Naar Saaen var saaet, blev den revet ned med Riven. Høet blev i gamle Dage skaaret af med en lige Kniv og lagt i smaa Potter, det kaldtes at "mulva". Fader lærte dem at bruge Krumkniv (Segl) og at sætte Høet i Stakke, det var et stort Fremskridt. Nu bruger de jo Le, og enkelte har Slaamaskiner. Naar det om Morgenens saa ud til godt Vejr, gik man ud og rystede Afgrøden ud, kunde man da naa at faa dem vejret, tørret, kom alle Mændene ud og bar det hjem i store Knipper, om Knippen var et bredt Baand der gik op om Panden paa Bæreren, og paa den Maade blev hele Høsten baaret hjem. Det var utroligt saa store Byrder Mændene kunde bære paa den Maade, og det var et stolt syn at se saadan en Række høbæ-

Nekulunda samtíðarmynd av kirkjuni og próstagarðinum á Nesi, har Jens Christian Evensen virkaði sum próstur fram til næstseinasta aldaskifti.

var en Mand, der havde en eneste Gris og saa min Broder, der ogsaa havde én, men ellers var der ingen, der havde dem. Man købte saltede og røgede Svinesinker i Danmark.

Faareavl
 Faareavl er en vigtig Indtægtskilde for Færingerne. Der blev indført forskellige Regler for at forbedre Bestanden. Paa Næs Præstegaard havde

Skærpekød
 Vi kunde ofte hænge ca. 25-30 Lammekroppe op for at omdanne dem til "Skærpekød". Man havde jo de smaa Huse "Keld" der bestod af Tremme vægge med Tag over. Derind hængte man saa alle Lammekroppene. Jo mere Gennemtræk, desto bedre. Naar Lammekroppe havde hængt der i ca. 3 Md., var de tjenlige. Kødet kunde holde sig lige saa længe det skulde

Grønlandstúrur 2003

Eitt ferðaminni

Eli Jensen skrivar

Sá lýsing í FF-blaðnum: "Vegna fráfall eru tvey pláss við "SØKONGEN" leys".

Lýsingin segði eisini nakað um túrin, at siglast skuldi til gomul útróðrarstöð, ið føroyingar høvdu nýtt fyrr. Um umstøður vóru, skuldi siglast frá "Kap Farvel" og til Føringahavnina og longur norður, um tiðin loyvdi tí. Túrin var frá 24. juni til 8. juli.

Eg ringi so til Malenu Weyhe, ið skipaði fyri túrinum; jú, sigur hon, tú fært annað plássið; so var tað avgjört.

"Søkongen" er eitt skip, ið er 90 tons stórt; hevur loyvi til 12 ferðandi um dagin og 10 ferðandi um náttina; sera væl útgjørt, hevur allar nýggjar hentleikar á brúnni og hevur einkult og dupult kørmur til ferðafólk.

Manningin er: Hans Myrup og Malena Weyhe, ið eisini eiga skipið.

Vit móttust so á flogvöllinum í Vágum 24. juni; vit eru 10 ferðandi, ið fara við "Søkongen". Okkara ferðahópur eru hesi:

Páll Olsen, útróðarmaður, Saltnes,

Jógvan Petersen, fyristøðumaður, Klaksvík,

Niels Jákup Hentze, útróðarmaður, Sand,

Tóri Strøm, timburmaður, Tvøroyri,

Tormóður Schrøter-Thomsen, tannlækni, Tórshavn,

Elisabeth Hansen, sjúkrarøktarfrøðingur, Tórshavn,

Bent Jákup Hansen, fyristøðumaður, Tórshavn,

Maria Magnussen, fólkapensiónist, Miðvág

Jóhan Magnussen, fólkapensiónist, Miðvág

Eli Jensen, fólkapensiónist, Hellurnar.

Øll høvdu okkurt tilknýti til Grønland.

Vit fóru á flog við A.A.-flogfari úr Vágum kl. 14.15

settust á Reykjavíkar flogvölli kl. 15.30

fóru aftur á flog við sama flogfari kl. 16.30

settust á flogvöllin í Nar-sarsuaq kl. 18.15

Men nú eru vit í Grønlandi, og her er klokkan nú: 15.15.

Løtu seinri komu vit umborð á "Søkongen". Nú byrjar okkara sera spennandi ferð.

Týsdagur 24. juni Um 16-tíðina fóru vit frá Narsarsuaq, sigldu beint tvørturum fjørðin - Eiriks-fjørð - til "Bröttulíð", søguliga staðið hvar fyrsti norðbúgvi, Eirikur Reyði, setti búgv.

Minnismerki er reist Eiriki, og omanfyri lítlá bygd, ið har er, stendur stórur minnisvardi av syni Eiriks: Leivi Hepna.

Frá minnisvardanum av Leivi hepna gingu vit til endurreistu Tjóhildarkirkju, og endurreista garð Eiriks, ið standa har nakað frá bygdini; vóru inni í kirkjuni og garðinum eisini og fingu góða frágreiðing frá danskari kvinnu, ið var har til tað sama.

Vit vóru inn í sovirúmi, hvar søgnin sigur at Tjóhild, ið var kona høvdiningin Eirik Reyða, stongdi hurðina fyri manninum, til hann lovaði henni at byggja kirkju.

Tjóhild var kristin, men tað var høvdiningurin ikki; tá ið hon í langa tið hevði stongt fyri manninum, lovaði hann at enda, at hon skuldi fåa sína kirkju; tá slapp hann inn aftur í sovirúmið til konu sína.

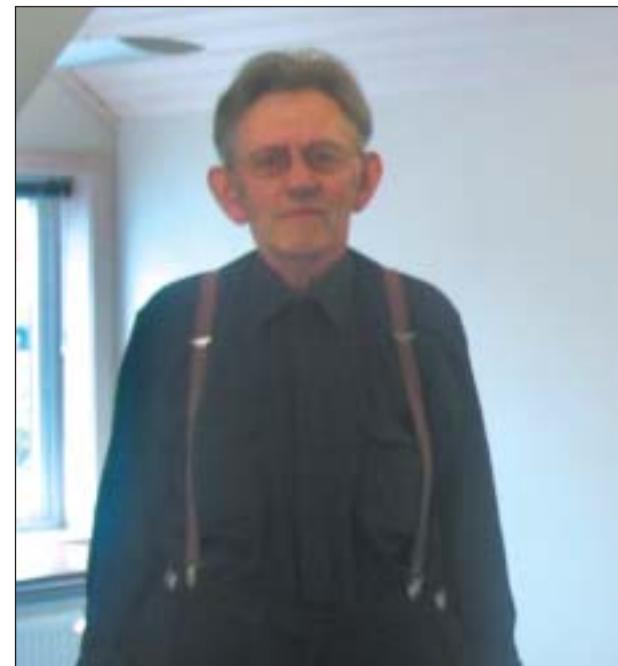
Gardurin og kirkjan eru tó ikki reist á somu grund sum upprunalaiga, men eftir somu málum; gomlu grundirnar eru friðaðar og mega tí ikki rørast; vit fingu eisini har.

Onnur kirkja - sum nú eisini er gomul, men tó í brúki enn - er reist við siðuna av Tjóhildar grund.

Vit komu umborð aftur um 20-tíðina, og fóru tá at sigla út gjøgnum Eiriks-fjørð, til býin Narssaq, og komu hagar stutt fyri miðnatt.

Mikudagur 25. juni Eftir ein morguntúr í býnum Narssaq, fóru vit viðari til Qaqortoq - Julianeháb - og komu hagar kl. 13.00.

Eftir nakrar tímar í Julianeháb, fóru vit um 16-tíðina at sigla longur suðureftir.

Eli, afturkomin úr Grønlandi í 2003.

Eli er royndur fiski- og útróðarmaður. Hann var eins og Magnus á Kamarinum, í Grønlandi við Kongshavn í 1965, og hann var enntá bátsformaður hjá honum.

du har, fingu vit heilt nógvan fisk; vit fóru sum vant til útróðrar mána-dagin 3. august og fiskaðu uppí fullan bát, og tað gjørdu vit allar dagarnar í vikuni, sunnudag fiskaðu vit ikki, allar hinár 6 dagarnar fingu vit fullan bát av fiski, og tað gjørdu flestu av hinum bátunum eisini, so tað er besta vika eg var við at gera sum útróðarmaður í Grønlan-di. Vit fingu nógva næstu vikuna eisini, annars fluttu vit millum fleiri ankar-pláss, eftirsum fiskarið og veðurlagið var.

Eg var eitt sindur kendur her tá, av tí eg var her árið fyri, í 1963. Tað var soleiðis, at eg fór við skonnartini "Tinganes" um várið til Grønlands at fiska við bátum Vit høvdu 6 bátar at rógvu við, tveir stórar 6-áringar, sum vit sögdu, og fýra nakað minni bátar; eg hevði annan tann stóra og bestimaðurin, Símin Júst, hevði hin.

Eftir at hava fiskað 1.000 skippund við Vesturgrønland, komu vit 8. september suður á Kappan, skuldu fara eysturum at fiska, onnur bátaskip lógu eyst-anfyri og fingu nakað av fiski, men so skuldi ikki verða.

Kirkjan í Pamiut (Frederiksháb).

Kappahavnin á Eggersoy.

Skúrurin hjá "Troystini" í Kappahavnini.

Kappin og Kappaoyggan.

Elverkið í Sunnara Havn í Ravnoynni.

Skúrur í Valaravíkini/Kvívíksvíkini í syðru havn í Ravens Stóroy.

Meðan Tinganes siglur eystur gjögnum Tunafjørðin, er ein bogi á okkara leið, ið skräddi botnin á skipinum upp, so skipið eftir nøkrum tímum sakk; vit fóru í bátarnar og vórðu upptiknir av tí fyrsta "Vesturvón", ið føroyingar áttu, hann var nakrar dagar árðenn komin úr Føroyum yvir á Kappan at fiska við bátum.

Eg fór ikki heim eins og flestu gjördu, men saman við einum örðum af mínum bátsfelögum, mynstræði eg umborð á "Vesturvón" tá, og kom soleiðis í 1963 at fiska við Núa okkurt skifti.

Aftur til nútíðina Nú sveimaði eg nakað langt; hesar hendingar koma til míni nú, vit við "Søkongen" í 2003 sigla á hesum fiskileiðum.

Vit koma nú í fjørðin sunnanfyri Núa, og nú siggja vit suður á sjálvan "Kap Farvel" og sigla nú inn í fjørðin móti Kappahavnini, hagar vit koma kl. 14.45, og angra har.

Árið 1963 bygdu føroyingar útróðrarstöð á Eggarsø, her í Kappahavnini.

Öll bátlögini bygdu sær ein saltfiskaskúr og ein búskúr hvør, so tað vórðu nógvir skúrar bygdir her tá, men nú stendur bert ein uppi, bert búskúrurin hjá bátinum "Troystin" úr Miðvági, allir hinir eru hoyknaðir niður.

Vit fóru oll í land við jolluni har ið hesin skúrur stóð. Og merkligt var tað, ein maður í okkara ferðalagi róði út her tá, og hevur sostatt verið við til at byggja skúrarnar, og hann var við bátinum "Troystin", og teirra búskúrur - sum tann einasti - stendur uppi, og hesin maður hevði eisini konu sína við, so nú kundu vit siggja, hvussu teir høvdur húsast har í 1963 - 64 og 65, til teir seldu bátin til aðrar. Hesin maður kundi eisini siga okkum nógfrá teirri tíðini.

Vit gingu eisini til nógvar aðrar skúrar, men har var alt fallið saman.

Vit hivaðu akkerið inn-aftur og sigldu so tætt framvið öllum skúrunum, ið har høvdur verið, fóru so úr Kappahavnini um 18.30-tíðina, eystur móti Kirkjugarðsnnesinum. Har sigldu vit eisini gjögnum nógvar fiskileiðir, ið var við at fiska á.

Beint sunnanfyri Kirkjugarðsnesið er stór og góð vík, ið føroyingar kallaðu Kirkjugarðsvíkin, sum er sera gott ankarpláss. Har lógu bátaskipini ofta angræði, so varð fiskað bæði í fjarðunum, og eisini varð

farið suðurum, suður á til-tikna "Gubbanesið". Navn-ið komst av tí, at har voru bara stórir "gubbar" (toskar) at fáa.

Men vit fóru ikki suður har nú við "Søkongen", men hildu frá Kirkjugarðsnnesinum og norður í Prins Chr.-sund. Komu í sundið vestanvert bygðina Apilatoq, og fóru so út vestureftir, og so norður til bygðina Nanortalik. Komu hagar um 23-tíðina og angraðu fyri náttina.

Fríggjadagur

27. Juni

Fóru frá Nanortalik kl. 8.00; kl. 11.30 komu vit til bygðina Sydprøven, har tóku vit nakað av provianti o.a., lógu har ein góðan tíma, fóru so aftur at sigla norðyvur.

Higartil hava vit bara havt finasta veður, stilli og sól fyri tað mesta.

Kl. 15.40 sigla vit tætt framvið bygdini Sardloq, lótu seinri siggja vit inn á Julianeháb, men vit eru so uttarlaga á Julianehábsvíkini, tí veðrið er so gott, tá er skjótari at sigla beint norðureftir, enn at vera innanskers.

Tað er lítið av ísi at siggja, meteorologarnir hjá D.M.I. siga, at vit skulu leita aftur til 1948 fyri at finna so gott summar í Grønlandi sum í ár.

Kl. 19.45 sigla vit tætt framvið bygdini Qaqissi-miut, bygðinum sum kendi Jonathan Motzfeld er frá.

Enn er veðrið sera gott, men nú siga veðurtíðindi frá óveðri í morgin, vit sigla nú móti Borgshavn, har vit koma einaferð í nátt.

Leygardagur

28. Juni

"Søkongen" angraði í Borgshavn kl. 01.30.

Eftir morgunmatin fóru oll í land við jolluni, her er gott veður, men nú er óveður uttanfyri. Í dag er eingin sól, men tað er heldur einki regn.

Her var nógur útróður oll 1960-árin.

Ár 1959 bygdu nógvar bátlög skúrar her, bæði saltfiskaskúrar og búskúrar, men nú eru næstan allir hoyknaðir saman. Onkur stendur uppi, men er einki verdur.

Vit vóru ein langan túr fyri middag, fóru so umborð aftur, men av tí tað er óveður uttanfyri, verða vit liggjandi her til í morgin.

Vit vóru so eisini ein langan túr eftir middag. Vit gingu til allar toftirnar.

Eingin av okkum ferðandi við "Søkongen" nú hava verið í Borgshavn, men vit hava allar bøkur-

nar hjá Jógvan Arge "Teir tóku land" umborð á "Søkongen", og kunnu á tann hátt siggja, hvar hvørjir menn hava búleikast.

Í Borgshavn sást nógur farvegur eftir reinsdjórum allastaðni hvar vit gingu, tað eydnaðist nøkrum av okkum at siggja eitt eisini.

Sunnudagur

29. juni

Nú er aftur gott veður, fóru úr Borgshavn um 9-tíðina, komu í Kangarsuk kl. 15.30; angraðu har og oll í land við jolluni.

Í Kangarsuk, eins og í Borgshavn, høvdur føroyingar nógvan útróður oll 1960-árin.

Ár 1959 bygdu nógvar bátlög bæði saltfiskaskúrar og búskúrar, men nú stendur bert ein nøkulunda uppi, allir hinir eru niðurdotnir og liggja sum ruinir á klettunum.

Vit gingu til flest allar skúrarnar, men eingin av okkum hevði verið har áður, so vit máttu bara halda okkum til bokurnar hjá Jógvan Arge.

Kl. 17.30 fóru vit aftur at sigla norðeftir, og angraðu stutt frá Paamiut um 23-tíðina.

Um 21-tíðina komu vit í nógvan ís, máttu troka okkum gjögnum, men tað gekk.

Mánadagur 30. juni Kl. 8.00 fóru vit at sigla inn til Paamiut - Fredriks-háb - og komu hagar um 9-tíðina og lögdu til kai.

Eftir at hava gingoð eina tíð í býnum har, fóru vit um middagsleitið aftur at sigla, nú gongur leiðin til Ravn-Stóroy.

Í Paamiut var eg inni í eini sera vakrari kirkju, um 300 sitipláss í kirkjuskipinum, loft var eisini við nakað av sitiplássum. Talarastólurin var högrumegin, (í Føroyum er hann í flestu kirkjum vinstrumegin), og vinstrumegin inni í kóri stóð eitt stórt pípu-orgul, og doypifunturin stóð ikki inni í kóri, men mitt á gólvinum við teir innastu stólarnar í kirkjuskipinum.

Um 21-tíðina angraðu vit í sunnarar havn á Ravn-Stóroy.

Týsdagur 1. juli Um 9-tíðina fóru oll í land við jolluni, komu umborð aftur kl. 13.30.

Í Ravnoynni varð eisini nógur útróður oll 1960-árin.

Ein av okkara ferðamonnum hevði verið har sum útróðarformaður tey árin, varð enntá fiskikongur eisini. Vit fingu nógv at vita frá honum,

Vikuskiftisferð til Keypmannahavnar

Bilegging áðrenn 29/9 2003. Annars í seinasta lagi 7 dagar áðrenn fráferð. Tilboðið er galdandi frá 7/8 til 6/10 2003

2 fólk ferðast saman (annað kann vera eitt barn). 2-15 ár minus 33%, börn undir 2 ár minus 90%.

Í minsta lagi burtur náttina millum leygardag og sunnudag. Í mesta lagi burtur í 4 dagar. Fráferð skal verða hósdag, friggjadag ella leygardag. Heimferð skal verða sunnudag ella mándag.

1.795,-

Íroknað ferðing fram/aftur og ferðaav gjald. Avgreiðslugjald á 220 kr. kemur aftrat prisínum.

Serlig APEX-ferð til Keypmannahavnar

Bilegging áðrenn 1/10 2003. Annars í seinasta lagi 7 dagar áðrenn fráferð. Tilboðið er galdandi frá 7/8 til 8/10 2003

2 fólk ferðast saman (annað kann vera eitt barn). 2-15 ár minus 33%, börn undir 2 ár minus 90%.

Í minsta lagi burtur náttina millum leygardag og sunnudag. Í mesta lagi burtur í 14 dagar.

2.095,-

Íroknað ferðing fram/aftur og ferðaav gjald. Avgreiðslugjald á 220 kr. kemur aftrat prisínum.

Vikuskiftisferð til Billund

Vel í millum vikuskiftini 07/8 - 12/8 2003 ella 14/8 - 19/8 2003.

2 fólk ferðast saman (annað kann vera eitt barn). 2-15 ár minus 33%, börn undir 2 ár minus 90%.

1.795,-

Íroknað ferðing fram/aftur og ferðaav gjald. Avgreiðslugjald á 220 kr. kemur aftrat prisínum.

Serlig APEX-ferð til Billund

Bilegging áðrenn 22/9 2003. Annars í seinasta lagi 7 dagar áðrenn fráferð. Tilboðið er galdandi frá 7/8 til 29/9 2003

2 fólk ferðast saman (annað kann vera eitt barn). 2-15 ár minus 33%, börn undir 2 ár minus 90%.

Í minsta lagi burtur náttina millum leygardag og sunnudag. Í mesta lagi burtur í 14 dagar.

2.095,-

Íroknað ferðing fram/aftur og ferðaav gjald. Avgreiðslugjald á 220 kr. kemur aftrat prisínum.

Flogvöllurin · FO-380 Sørvágur

Tel: 34 10 10 · Fax 34 10 01 · booking@atlantic.fo

www.atlantic.fo

Bilegging hjá Atlantic Airways og á öllum ferðaskrívstovum.

SANSIR 355 655

Nordafarstöðin í Føroyingahavnini.

vist eingin roknað við skuldi henda ár 2003.

Vit gingu til nógvar aðrar skúrar eisini, sum tó teir flestu voru niðurdotnir. Ein, ið stóð nökullunda uppi, hevði gestir undir gólvinnum; tí tey fyrstu, ið komu til hansara, hoyrdu revagoyggj. Tað var vist ein gamal revur, ið ávarðaði ungarar; tá vit so komu til skúrin, hoyrdu flestu av okkum, hvussu ungarnir gneggjaðu undir gólvinnum, men ikki kundu vit síggja teir, teir goymdu seg væl.

Eftir at hava verið umborð og fingið mat, fóru vit um 15-tíðina í land aftur og fóru til gongu norð í norðaru havnina, tað tók 45 minuttrir at ganga; men eisini har voru nógvir skúrar niðurdotnir, tó heyk onkur uppi enn.

Tá vit høvdu gingið har millum skúrarnar eina tið, kom "Sökongen" siglandi inn í norðaru havn eftir okkum, og fóru vit so hagani um 17.30-tíðina at sigla norðeftir.

Mikudagur 2. juli
"Sökongen" anakraði í Grátifjørðinum kl. 01.00.

Um 9-tíðina fóru öll í land við jolluni. Føroyingar bygdu tvær útróðrarstöðir í Grátifjørðinum í 1962, og vit fóru í land við sunnaru stöðina. Har stóðu nakrir skúrar uppi, ið verða brúktir til jakt-skúrar av grónlendingum, nakrir voru samansoknir. Eftir at hava verið hjá öllum skúrunum har, fóru vit til gongu til norðaru havnina, men har sá heldur einki út. Ein saltskúrur, ið uppi stóð, hevði nógav af fiskireiðskapi inni, stampar, snellur, enntá botngørn lógu og rókust har, fleiri boyur og ymist annað eisini, so har hevur onkur grónlendingur verið viðhvort.

Skiparin kom við jolluni

í norðaru havnina eftir okkum; vit komu umborð aftur um middagstíðina; fóru tá at sigla norður í Føringahavnina.

Meðan vit sigla út gjögnum Grátifjørðin, koma nógvar minnir fram fyri meg, eg hevði baði góðar og ringar túrar her, tá ið eg var við bátaskipum.

Stutt frá útróðrarstöðnum á landi er góð ankarhavn hjá skipum, har lógu bátaskipini viðhvort, vit lógu har við "Kongs-havn" í 1965.

Rithovundurin Magnus Dam Jacobsen skrivar í bókini "Í Grønlandi við Kongshavn", um ein ringan túr, hann var við. Magnus róði við mær, tað var her í Grátifjørðinum tann hendingin var.

Hendan dagin, Magnus skrivar um, fóru vit til útróðrar um morgunin, tað var gott veður, men ógvuliga hættislegt, stilli og grovregn. Fóru tí ikki langa leið hengan dag, men lögdu at fiska statt út úr Grátifjørðinum, og har lögdu allir bátarnir tann morgunin. Eisini "Atlans-farið" var í Grátifjørðinum tá, so teirra bátar voru eisini har hengan morgun. Har var væl av fiski at fáa, vit høvdu ligið ein rakstur og fingið næstan hálfullan bát, tá vit fóru at sigla afturá aftur, sum vit siga, men árðenn vit leggja aftur at fiska, brennur hann á við útsynningi, av tí ljóta lagnum. Tað var beinanvegin rokstormur, so tað ráddi um at bjarga sær til skipið. Tað var mestum undan inn gjögnum fjørðin, so tað gekk, allir komu aftur í öllum góðum, men veðrið varð ringt. Tá vit komu at borði á "Kongs-havn", var ein av okkara bátum ikki komin. Vit vistu, at hann var uttanfyri okkum, árðenn óðnin brast á, og vit vistu eisini, at teir høvdu ongan moguleika at náa inn tann veg-

in, vit komu. Vit vónaðu, at teir kundu bjarga sær inn millum skerini norðanfyri Grátifjørðin; tað eyðnaðist eisini hjá teimum, og komu teir seinni til skipið; men ongantí vildu teir siga nakað um tað, so teir hóvdu havt tað ringt. Tann dagurin kundi verið ein skaðadagur í Grátifjørðinum. Men vit hóvdu eisini nógvar góðar dagar har, eisini við nógvum fiski.

Eg hevði eisini verið í Grátifjørðinum fyrr, tað var við "Tinganes" í 1963,

tá róðu vit eitt skifti út frá Grátifjørðinum.

So eg hevði nógv at minnast aftur á, nú meðan vit í 2003, við "Sökongen", sigla hesar fiskileiðir.

Vit koma so inn á Nordafar í Føringahavnini henda mikudagin 2. juli kl. 16.30; men tann stóra og góða kai, sum var har í 1960-árunum, hon er næstan horvin og er so ring, at "Sökongen" kann ikki leggja til; vit noyðast tí at anakra.

Vit ankraðu við Norda-

Partur av Nordafar

Politistur

Eitt arbeiði við avbjóðingum

Politiið er eitt av stóru arbeiðsplássunum í Føroyum. Her hevur tú möguleikan í fullan mun at brúka tínar fakligu royndir og tínar persónligu eginleikar í einum sjálvstöðugum arbeiði við nógvum avbjóðingum og möguleikum at mennast.

Hóvuðsuppgávan hjá politinum er:

- At vera sjónligt og skapa tryggleika og trygd fyri borgaran og samfelið
- At fyribygja, at ósemjur, ófríður og kriminalitet ikemur
- At fara eftir, kanna og uppklára framdan kriminalitet
- At tryggja, at gallandi reglur vera hildnar og fyribygja, at vanlukkur henda

Politiið hevur til dømis ein hóvuðsleiklut í arbeiðinum at fyribygja kriminalitet – ikki minst millum børn og ung.

Grundarlagið fyri politiarbeidinum er virðingin fyri rættartrygdini hjá borgaranum.

Eitt arbeiði allan sólarringin

Arbeiðið hjá politinum verður gjört í töttum samstarvi í politistaliðnum millum einstóku politistarnar og politistøðirnar.

Her er eitt gott samanhald, og arbeiðið byggir á kunnleika til og nýtslu av færleikanum hjá einstaka politistinum fyri at rókka felags málum. Sum politistur ert tú altið ein partur av liðnum – um tú ert til arbeiðs ella um tú hevur frí. Atlitið til borgaran og samfelið er allatiðina í miðdeplinum, og tú veitst ongantíð frammanundan, hvat dagurin ella náttin bjóðar.

Meira kunning

Tey, ið ynskja meira at vita, finna hesar upplýsingar á okkara heimasiðu www.politi.fo og www.politi.dk. Á tí seinastu ber til at royna egnan kunnleika í mun til nakrar av upptøkuroyndunum. Í avgreiðsluni á politistøðini í Havn (má-frí millum kl. 9 og 15) fæst eisini kunning.

Umsóknir kunnu sendast inn alt árið, og verða upptøkuroyndir eftir tørvi. 4 politistar skulu setast í 2004. Umsóknarfrestin til hesar upptøkuroyndirnar er 1. september 2003.

Løn og útbúgving

Longu frá fyrsta degi sum politistur í royndartíð fært tú eina kappingarföra løn. Harafturat fært tú pensión og ymisk ískoyti fyri tænastu á skiftandi tíðum. Royndartíðin er 3 ár. Aftaná tað fært tú – um tú ert egaður til politiarbeidið – fast starv sum politistur.

Menning og karriera

Sum politistur hevur tú góðar möguleikar fyri eini karriera. Politiið hevur eina røð av serskeiðum – og so eru eisini leiðaraskeiðini fyri politistar, sum hava hug at arbeiða við leiðslu. Harafturat er stór trygd í starvinum og möguleikar at fáa arbeiði innan ymsar deildir ella aðra staðni í landinum.

Ynskir tú at vera við?

Vit seta eingi formlig krøv um útbúgving ella lívroyndir fyri at sökja starv hjá politinum. Men vit leggja dent á tínar fyritreytir at verða ein góður politistur, sum kann loysa uppgávurnar hjá politinum í samsvar við reglur og virðir í samfelaganum og við virðing fyri einstaka persóninum og rættindum hansara.

Vit vilja fegin seta fólk í starv, sum ymisliga umboða færtingin við atliti til sosialt og mentunarligt stöði – og vit ynskja eitt hóskandi býti millum kvinnum og menn.

Treytir sum skulu vera loknar, áðrenn tú sökir:

- Tú ert fyltur 21 ár
- Tú hevur færskan/danskan heimarætt
- Tú hevur góða heilsu, vanliga hoyrn og vanliga litsjón
- Tú hevur koyrikort til persónibil

Føroya Landfúti
 Jónas Broncksgøta 17
 Boks 3018
 FO-110 Tórshavn
 Tlf. 35 14 48 - Fax 35 14 49
 Heimasiða: www.politi.fo

far um 16.30-tíðina, og fóru so øll í land við jolluni, men har sær ljótt út, bygningarnir standa allir uppi, men nógvir eru við at hoykna niður, men innan er alt oyðilagt. Sjómannsheimið stendur væl uppi at siggja til, tó er helmingurin av rútunum brotnir, men innan er alt í sorli, steintoy, móblar og køksamboð, tað er alt brotið. Á loftinum eru sengur, skáp og annað innibúgv alt í sorli.

Búskúrarnir, ið bygdir vórðu seinast í 1960-unum, og sum vit, útróðrar-mennirnir hjá Nordafar búðu í, vóru eisini sundursoraðir innan.

Tá ið vit komu í land á Nordafar, fóru nakrir niðanum bygningarnar, og har sóu teir eitt reinsdjór, og ein var so heppin at fáa mynd av tí eisini.

Veðrið er framvegis gott, sólskin og lítið lot lágt. Vit komu umborð aftur kl. 19.30.

Seinri um kvöldið, um 21-tíðina, fóru nøkur av okkum út í gomlu Føringahavn við jolluni, har hóvdu nógvir færtingar búskúrar í nógvár. Vit vóra fýra, ið ynsktu at koma út har, eg hevði sjálvur búð har úti, tey árinu eg var í Føringahavnini við eignum báti. Vit tosaðu við skiparan um tað, og hann hevði ikki sjálvur verið har, so bæði hann og konan komu við; men har var lítið at siggja, tað mesta var niðurdottið. Húsini, vit búðu í, stóðu ikki uppi, og soleiðis var allastaðni, tó heyk onkur skúrur uppi.

Vit komu umborð aftur á Sökongan kl. 23.30; og tá hóvdu damurnar, ið eftir vóru umborð, bakað pannukøkur, tað kom væl við, tí tað var kalt at sita í jolluni tann hálva tíman, tað tók at sigla inn aftur úr gomlu Føringahavnini til "Sökongan", so tá hóvdu vit øll eitt pannukøkuball, árdenn vit fóru í koyggjuna.

Hósdagur 3. juli Um 9-tíðina legði "Sökongan" til oljukaiina hjá "Polaroil" í Føringahavnini at fylla sær oletangarnar. Tað einasta virksemið í Føringahavnini nú er ein oljugoumsla hjá oliefelagnum "Polaroil".

Kl. 10.30 fóru vit úr Føringahavnini - innanskers - norður til grønlendska hovustaðin "Nuuk" - (Godtháb).

Um 13.30-tíðina sigldu vit tætt framvið litlu bygdini "Lille Narssaq", lögdu til kai í Nuuk um 15-tíðina.

Vit gingu nakrar tímar í býnum har og fóru inn í onkrana handil. Eisini vóru vit inni í mentanarhúsum "Katuqaq", tað er grønlendska norðurlandahúsið, tað er eitt sera vakurt bygningsverk.

Fríggjadagur 4. juli Eftir morgunmatin um 8-tíðina fóru vit ein túr í land, nøkur av okkum fóru inn á sjómannsheimið, har kundu vit lesa færingsku vikUBLÖÐINI og keypa okkum kaffi.

Um miðdagstíðina fóru vit út aftur frá Nuuk.

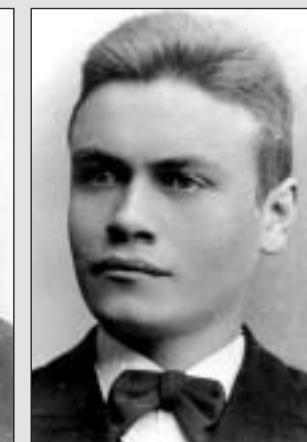
Framhald á síðu 23

Sjómannsheimið Lívd í Føringahavnini.

rende Mænd komme gaaende hjem. Kvinderne var ikke med. Naar Høet var sat i Stak udenfor Stalden, blev der snoet nogle lange Baand, der blev lagt over Stakkene. I begge Baandender blev der fastgjort store Sten, der trykkede Baandet ned til Stakken, og der ved hindrede Blæsten i at hvirle Høet bort. Efterhaanden som Høet sank, blev stenene bundet højere op. Om Aftenen vankede der lidt bedre Mad, de fik en Snaps til, men de blev aldrig fulde, de var meget afholdende. En Potflaske kunde godt slaa til hele Dagen. Om Aftenen spillede de Sjavs og Grevias; min Datter, Frida, var rent tosset efter at spille Grevias, hun havde altid et Spil Kort i Haanden, da hun var lille; istedet for at øve sig Klaver, listede hun sig ud til Pigerne, naar de var i Kartoflerne, for at faa sig et lille Slag Kort. Fik hun Øje paa min Mand og mig, for hun ind og øvede sig Klaver. Man havde en særlig Bygning "Sortenhushus", der havde Græstørvtag, og i det tørredes Byggen. Inde i Huset var der et Ildsted, hvor en gammel Kone Dag og Nat vedligeholdt en Glødeild. Over Ildstedet var en Rist af Træ, hvor det Korn, der skulde tørres, blev lagt. Konen havde Kartofler, som hun stegte i Glødene og derefter spiste. Denne Kone var saa vant til Bestillingen, at hun, naar hun lige havde fyret, godt kunde sætte sig til at sove, hun skulde nok vide at vaagne, naar Gløderne var ved at gaa ud.

Tann 86 ára gamla Hjordis Háberg er ein af teimum, id er hugtikin av sogni hjá Onnu Evensen. Hon minnist seg enntá at hava verið inni hjá henni saman við mammu síni Elisabeth. Tá búði Anna saman við soninum, Johan, í J.C. Svabosgøtu. Hjordis eigr eisini "nýggjar" myndir av Evensenfólkunum, og tær vilja vit fegin endurgeva her.

Hetta er Anna á eldri árum.

Hetta er Jens Christian Evensen, "sivilklæddur".

Hendan myndin er tikan sonur Onnu, er tikan í av Kristin í Geil. Myndin er meira enn 100 ára gamol!

Hetta merkir, at A. C. er hægst 20 ára gamal á myndin.

Det var meget yndet at gaa hen til Sortenhuset om Aftenen. Vi var i Reglen en tre-fire Stykker, der fulgtes derop, og naar vi saa havde taget Sæde omkring den Gamle og Ildstedet, begyndte hun at fortælle Historier om Huldrer og meget andet.

Bygget tærskes
Naar Sæden skulde tærskes, blev den bredt ud paa et Guld og banket med en lang Kæp. Derefter sigtedes det og anbragtes (det) i Tønder og Kasser. Sæden blev formalet i Vandmøller. Man havde ogsaa smaa Kvaerne hvorpaan man selv kunde male Sæden. Rug blev indført fra Danmark.

Det daglige Liv
paa Næs
Forholdene paa Næs var større end de andre Steder, hvor vi havde boet. Vi

holdt Lærerinder til Børnene, samt to Piger om Vinteren og som Regel tre om Sommeren. Vi havde ogsaa en gammel Mand, (der gik omkring og nussede om, saa til Baadene o.s.v.), samt en yngre Karl. Og, som De vil forstaa af det foregaaende, var der nok at tage Vare paa, dertil kom, at vi havde Have med flere forskellige Slags Blomster. Vi dyrkede Persille, Gulerødder, Majroer, ja selv Ribs, Stikelsbær og en Mængde Rhabarber havde vi, og selvfolgeligt Kartofler, saa der var jo nok at bestille for Pigerne. Min Mand vilde have, at alle skulde kunne komme til deres Præst, og vi holdt derfor "aabent Hus", som man siger. Der kom en Mængde Mennesker for at tale med min mand, enten i Embedsanliggender, eller

for at søge Raad og Trøst.

Vi havde ogsaa mange liggende Gæster, naturligvis især om Sommeren. Vi havde ogsaa en gammel Mand, (der gik omkring og nussede om, saa til Baadene o.s.v.), samt en yngre Karl. Og, som De vil forstaa af det foregaaende, var der nok at tage Vare paa, dertil kom, at vi havde Have med flere forskellige Slags Blomster. Vi dyrkede Persille, Gulerødder, Majroer, ja selv Ribs, Stikelsbær og en Mængde Rhabarber havde vi, og selvfolgeligt Kartofler, saa der var jo nok at bestille for Pigerne. Min Mand vilde have, at alle skulde kunne komme til deres Præst, og vi holdt derfor "aabent Hus", som man siger. Der kom en Mængde Mennesker for at tale med min mand, enten i Embedsanliggender, eller

inden Gudstjenesten ned i Præstegaarden og tog tørre Sko og Strømper paa, som de selv medbragte. Saavidt mulig blev Barnedaab og Altergang holdt samme Dag, det var jo praktisk for dem, der kom længere borte fra.

Efter endt Barnedaab og Altergang kom alle ned i Præstegaarden, hvor der i Spisestuen var dækket et langt Bord, hvorpaa der stod Fade med Smørbrød med salt Kød og Rullepølse, det spiste de til Kaffen. Der kunde sidde en Mængde omkring det store Bord. Ved en Konfirmation kom der en lille Mand ind i Præstegaarden og vilde hilse paa mig. Aldrig saa snart havde han set mig, førend han glad udbrød: "Næh! er det Dem?" Ja, det var jo mig og det viste sig saa, at han kendte mig fra den Gang jeg som ung Pige sad og syede ved Spisestuvinuet i Thorshavn - han var saa ofte gaaet forbi ude paa Gaden. Paa

Bordet stod en Bakke med saadan et smukt Kaffestel. Da han fik Øje paa det, udbrød han begejstret: "Næh! hvor er det dog kønt, hvor har de dog faaet det fra?" "Det har jeg faaet foræret". "Foræret! men dog, af hvem?" "Af Amtmand Holten". "Naa, saae, af Peter Holten" - Paa Færøerne nævnte de altid hinanden med Fornavn.

Foruden de Lam, vi fik i Tiende, fik vi Tiende i Penge. Det var i Reglen de mindrebemidlede, der betalte Tiende i Penge. De mere velhavende betalte med Smør, og det brugte vi til Altergæsterne og i det hele taget til alle dem, der kom. Det, vi fik tilovers, solgte vi. Nu er alle de gamle skikke jo forbi. Der er vistnok

ingen, der mere leverer Faar til Præstegaarden. De mest velhavende holdt først op. Præstegaarden er lukket fra Morgen til Aften. Præsten er hellig.

Indre Missionens Velsignelser

Missionen har godt Fodfæste, og desværre er flere blevet gale (sindssyge). En Dag, efter at jeg var blevet Enke og flyttet til Thorshavn, kom der en Mand ind til mig og fortalte, at nu kom han til at sende sin Datter paa en Galeanstalt. Hun gik hele Tiden rundt og sagde: "Jeg bliver ikke salig, jeg bliver ikke salig". Det var en hel Mani og saadanne flere Tilfælde var der, den Slags kendte vi ikke førend Missionen kom derop. Der kom ofte nogle og hentede mælk hos os, de havde da i Reglen et eller flere Æg med, som vi fik.

Jørgen, den dygtige Baadfører

En Gang, for mange Aar siden, skulde der hentes en Læge fra Thorshavn til Næs. En ung Mand, Jørgen, sejlede efter ham. Paa Tilbagevejen, kæntrede Baaden og begge faldt i Vandet. Den 16-17 aarige Jørgen, reddede Lægen og svømmede med ham hen til en Klippe, der ragede op af Vandet. Heldigvis havde man observert Ulykken inde fra Land, og der kom saa en "ottemandsfarer" ud og bjergede dem. Senere blev Jørgen gift og fik en seks, syv sønner, og en af dem førte vor Baad, naar vi skulde til Thorshavn.

Hændte det, at vi skulde ud paa en længere Tur og Gamle Jørgen var med, sang han altid en Salme, naar vi stødte fra Land. "I Jesu Navn saa farer vi".

Hesa mynd hava vit eisini lænt frá Hjordis Háberg, sum er abbadóttir tann umrødda Jørgen. Ein av umrøddu synum hansara, Jógvan, var pápi Hjordis. Hon heldur myndina vera innan av Nesi, og lýsir hon tí væl teir ferðamöguleikar, sum Anna greiðir frá. Tí er tað sannlikt, at Jørgen og/ella synir hansara eru í bátinum. Tað hevði verið stuttligt, um onkur kundi greitt frá hesum.

Medens den blev sunget, sad Jørgen og de andre Roere med blottet Hoved. Det var saadan en smuk skik. I Reglen sang alle Fiskere denne Salme, naar de sejlede ud. Kom de i Havsnød, lovede de Kirken i Vaag paa Suderø, Offergaver, som Regel Penge. Mange Aar efter, kuldsejlede Jørgen og druknede, han der var en af Færøernes dygtigste Mænd til at manøvrire Baade i de farlige Farvande. En Gang ved Juletid skulde min Datter Elisabeth og jeg til Thorshavn. Vor baad blev sat i Vandet og bemandet med de 6-8

Her siggja vit "Jørgen-den dygtige Baadfører", sum annars fleiri ferðir er umrøddur her í blaðnum. M.a. um tå hann "rændi" gentuna hjá sær Catrinu Sofiu úr prestagarðinum á Viðareiði!

Mænd, der plejede at ro vor Baad (de roede efter Tur). Jørgens Søn, der var Fmd. for Roerne, var meget dygtig og det var ingen Sag at sejle.

Sejlturen fra Thorshavn

Men da vi havde gjort vore Indkøb og skulde til at sejle hjem, var det begyndt at mørkne og Blæsten var taget til. Da vi var kommet langt ud paa Fjorden, hvor Blæsten rigtig havde Magt, slog Bølgerne højt om Baaden. Blandt Roerne var der en stor Kryster, han blev bange og holdt op med at ro. Pludselig drejede Baaden rundt, det var meget uhyggeligt, men det var nu ikke den Gang vi skulde dø. Fmd. var meget vred og skældte Krysterne ud: "...Naar du en anden Gang bliver sat til at ro, har du bare at blive ved med det indtil du faar Ordre om at holde op...". Diciplin maa der jo være. Fmd. spurgte om vi var bange: "Nei, det er vi ikke", svarede jeg "thi kan De komme hjem, kan vi ogsaa". Men hjemme paa Næs var de meget urolige for os. Min Mand og de andre gik og kiggede efter os.

Johan Christian Evensen

født 9. januar 1870 - død 3. marts 1913

Vit lýsa her nakað av söguni um Johan Chr. Evensen, sum hon er sett upp av abbadótrini, Bodil Davidsen.

Blev født på Færøerne, són af købmand Joen Peter Evensen og Amalie Christine Olsen. Han voksede op på Færøerne.

I 1887 blev han volontør ved Kongelig Grønlandske Handel på Pakhuskontoret (i København?).

Den 1. april 1891 blev han ansat som volontør i Upernivik Grønland.

1893 avancerede han til assistent, Prøven.

1895 Uummannaq, assistent

1898-99 permission (orlov)

1902 konstitueret kolonibestyrer, Uummannaq

1905 kolonibestyrer, Ritenbenk

1907 kolonibestyrer, Uummannaq

1908 kolonibesryrer, Egedesminde.

Den 22. marts 1899 blev farfar gift med sin kusine, Margrethe Fredrikke (Frida) Evensen, datter af provst Jens Christian Evensen og Anna Maria Nicoline Lützen. Brylluppet fandt sted i Næs kirke på Færøerne, hvor oldefar var provst. Selve vielsen blev foretaget af oldefar J. C. Evensen.

Farfar døde d. 3. marts 1913 i Egedesminde af nyrebændelse. Han blev begravet d. 9. marts 1913 i Egedesminde af pastor R. Nielsen.

Mamman doyði 9. mars 1966.

Børnini hjá teimum báðum vóru:

1. Aage Evensen født d. 10. maj 1901 i Uummannaq - død 6. juli 1915 Korsør.

2. Elisabeth Evensen, født d. 2. februar 1903, Uummannaq - død 25. februar 1979, København.

3. Vagn Evensen, født 7. april 1905, Ritenbenk - død 24. august 1973, København. (Pápi Bodil Davidsen og Johan Evensen, Varde.)

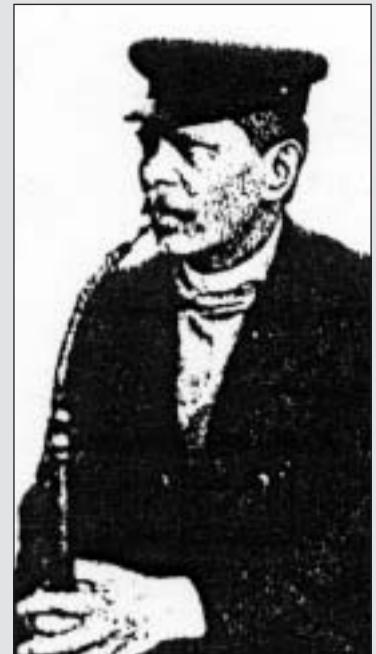
4. Gudmund Evensen, f. 18. maj 1908, Uummannaq - død 30. maj 1979, Randers.

traadte han i den Kgl. Grønl. Handels Tjeneste som Volontær paa Pakhuskontoret. Den 1. April 1891 ansattes han som Volontær i Grønland, i 1893 avancerede han til Assistent og i 1905 til Kolonibestyrer, hvilken Stilling han beklædte, da en tidlig Død bortrev ham i Egedesminde den 3. Marts 1913.

Den 22. Marts 1899 ægtede E. Margrethe Frederikke Evensen, født 2. Juni 1879 paa Færøerne og han efterlod sig tre Sønner og en Datter.

Under et lidt tilbageholdende og kantet Væsen skjulte Evensen en sjælden brav og nobel Karakter, og til trods for at han ikke gjorde sig umage for at blive populær, var han dog en af de danske Embedsmænd, som Grønlænderne holdt mest af, da de saa ofte i Handling havde Lejlighed til at bemærke hans brave Karakter og hans gode Hjærtelag.

I sin embedsførelse lagde Evensen ubestridt stor Dygtighed for Dagen.

Johan Christian Evensen

Frida Evensen.

Det grønlandske Selskabs Aars-skrift 1913

Kolonibestyrer J. C. Evensen.

Johan Christian Evensen var født i Thorshavn paa Færøerne den 9. Januar 1870. I 1887 ind-

Her stendur Bodil Davidsen við grøvina hjá abbanum í summar.

Sjúkrarøktarfrøðingur

Skurðongdin

Søkt verður eftir avloysara fyrir sjúkrarøktarfrøðing í farloyvi í tíðarskeiðnum 01.09.2003 til 31.12.2003.

Førleikakrøv: Prógv og góðkenning sum sjúkrarøktarfrøðingur.

Neyðugt er við kunnleika innan økið.

Góð samstarvsevnir.

Setanarkrøv: Løn- og setanartreytir samb. sáttmála millum Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar og Figgjarmálaráðið.

Nærri fæst at vita um starvið við at ringja til Helenu K. Pætursdóttir, deildarleiðara, tlf. 45 54 63 lokal 409, ella Jonu Nielsen, fyristøðukvinnu, lokal 106.

Umsókn við avriti av prógvi, autorisation og möguligum viðmælum skal sendast til: Umsjónarmannin, Klaksvíkar Sjúkrahús, FO-700 Klaksvík

Umsóknarfrest 25.08.2003.

Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík

Bjargingarútgerð*á sjógví og landi*

Vit bjóða það besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslokkiútgerð, bjarginar og trygðarútgerð.

Umboð fyrir kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlívilsdraktir
- Flótídraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslokkarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umveelingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S**Umboðið · Ernst Reinert****Alpha Diesel** motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn - Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

**Vit hava
stórt úrval
av reiðskapi
til línuveiðu**

Vit framleiða:

Flótilínu • Spunpolyesterlínu • Reyða línu
Terylene/Danlinelínu • Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svövlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

...vælkominn inn á gólvíð

SNØRISVIRKIÐ**í Klaksvík**

Tel. 455254 - Fax 457254

www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ**í Runavík**

Tel. 473000 - Fax 473001

www.teymavirkid.fo

Skal skipið vaskast?**Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ**

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teipi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkur "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

Eysturoyar Reingerð

Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

we make fishing more profitable

Vit framleiða og umvæla ell sleg av trolum, so sum:

- Rækjutrol ■ Botntrol ■ Flótítrol ■ Semipelagisk trol

Vit framleiða og umvæla snurpunótir til:

- Lodnu ■ Makrel ■ Sild

Vit framleiða og umvæla nötir til alivinnuna umfram:

- Vaska og impregnara nötir
- Levera kompletta fortøyningar, akker, tog o.a.

Annars hava vit alla útgerð til trol, nötir og alivinnuna

VÓNIN LTD.

Hovuðsskrivistova:
Vónin P/F
Bakkavegur 22
530 Fuglafjörður
Telefon 444 246
Telefax 444 579
www.vonin.com

Tórshavn:
Álaker
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19
Miðvágur:
Telefon 33 29 46

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Söla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SÝN og Service,
sum vit eisini gera

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Rættarpolitikkurin:

"Jógván S" og eygleiðarin

Enn eina ferð er staðfest, at kravið, um at "lög er lög og lög skal haldast", valdast hvønn og hvat málid snýr seg um.

Søgan um "Jógván S" lýsir so væl sum nakað politisku skipanina í Føroyum. Eitt áhugavert í hesum mál er, at tjóðveldisflokkurin hevur í "Fregnunum" fleiri ferðir lagt fólkaflokkun undir korruption, uttan at fólkaflokkurin hevur so frægt sum roynt at vísa hesum aftur!

Mannagongdin má eisini sigast at vera merkisverd, tá hugsað verður um tær royndir, sum vit onnur hava av avgreiðsluni í fiskimálaráðnum, ið komið verður til seinni í greinini. Tá talan er um fólkaflokkssáhugamál - og beint uppundir val - kann eitt so torgreitt mál verða avgreitt eftir einum geran-disdegi.

Í hesum dögum sleppa tjóðveldismenn at føra seg fram sum teir stóru rættvisisapostlarnir í hesum við kravi um, at fiskiloyvið hjá "Jógván S" skal takast astur, grundað á niðurstøðu hjá landsstyrismálanevndini.

Hertil skal fyrst sigast, at søgan prógvær als ikki, at landsstyrismálanevndin umboðar nakra haegri rættvísni. Hetta hevur verið prógvað væl og virðiliða í FF-blaðnum. Heldur er nevndin vorðin eitt politisk amboð hjá parti av samgonguni móti øðrum parti í einum ping-pong spæli at jardleggja hvønn annan.

Hvør skal svíða fyri ólógliga umsiting?

Men hetta reisir eisini aðrar spurningar. Ein er hvør skal svíða fyri eini evt. ólógligari umsiting? Skal tað vera tann, sum hevur gjört seg sekan í lógarbroti, ella skal tað vera tann borgarin, sum hevur fangið eina tilsgøgn frá almennum myndugleika, sum eftir øllum umsitingarreglum er bindandi?

Hvussu við tí myndugleika, lógmanni, sum hevur eftirlitsskyldu við, at landsstyrismenn rökja sít starv á fullgóðan hátt? Hvør skal gjalda tað endurgjald, sum sjálv fram-søgumaðurin hjá tjóðveldisflokkunum viðurkennir

skal gjaldast við afturtøku av fiskiloyvinum hjá "Jógván S"?

Lög er lög, men lög skal (opinbart) valdast!

Í einum rættarsamfelagi er tað ein hövuðsregla, at øll skulu vera líka fyri lógin. Hetta má eisini innibera, at politiska skipanin, sum t.d. lögtingið, skal viðgera øll politisk framd lógarbrot eins. Um hetta ikki verður gjort, kann ivi vera um, hvort tað veruliga er rættvisiskskensla, sum liggur aftanfyri.

Síðan verandi samgonga tók við í 1998, er hent tað, at alt, sum eitur fyrisitingarlög, er sett úr gildi. Hetta merkja fiskimenn og teirra felag dagliga. Hendar gongd er grundad á beinleiðis lógarbrot hjá Annfinni Kalsberg, sum hann framdi sum bráðfeingis landsstyrismáður í fiskivinnumánum í 1998 og tað í eini støðu, tá hann skuldi havt annað ábyrgdina.

Eingin lögfrøðislig viðgerð

Her kann staðfestast:

1. Fyri tað fyrsta fekk borgarin ongantíð nakra grundgeving fyri, at hann ikki kundi fáa sjúkraviðbót, og er hetta einsamalt beinleiðis brot á fyrisitingarlögina.

2. Men undir sakini kom eisini fram, at málid hevði ongantíð fingið nakra málsviðgerð og at eingin lögfrøðingur hevði nakrantið mett um málid. Hevði tað verið gjort, hevði tað ongantíð gjorð nakar trupulleiki hjá borgaranum, tí lögfrøðiliga var málid fullkomiliga greitt.

3. Hvussu litið fiskimálaráðið hevði um at halda, varð eisini greitt undir sjálvari dómsviðgerðini. Teir høvdu einki skjal at leggja fram, sum stuðlaði teirra sak, og teir góvu heldur ikki frágreiðing í rættinum, sum kundi útgreina teirra sjónarmið. Hetta prógvær í sær sjávum, at her var eingin saklig grund fyri umrøddu mannagongd.

Eitt dömi er nóg mikið:

Eygleiðaramálið Tað er nóg mikið at lýsa bert eitt mál, eygleiðaramálið, sum saman við

"Jógván S"-málinum lýsir rættarstøðuna í Føroyum betri enn nakað annað.

Í eygleiðaramálinum var gongdin í stuttum hendan:

Fiskimaður við rækjuskipi ger fiskimálaráðnum tann beina at mynstra sum eygleiðari. Eftir ávísing hagani verður mynstrad á einum serligum teigi í mynstringarlisanum. Tá maðurin gerst sjúkur, verður júst hetta nýtt sum grundgeving fyri at nokta honum sjúkraviðbót. Hetta er í sær sjálvum ein "góð" og ræðandi lýsing av hugburðinum í politiskt-umsitingarligu skipanini móti teimum borgarum, sum hon skal eitast at tæna!

Hjá FF hevur tað ongantíð verið nakar sum helst ivi um, at tað var ein fullkomiliga greið heimild í lógin fyri at gjalda sjúkraviðbót. Hetta mál endaði í rættinum, har FF fekk viðhald. Men tað, sum fullkomiliga lýsir rættarfatanin í politisku skipanini, er sjálv "viðgerðin" av málinum í fiskimálaráðnum, har Jørgen Niclasen hevði beinleiðis ábyrgdina.

Eingin lögfrøðislig viðgerð

Her kann staðfestast:

1. Fyri tað fyrsta fekk borgarin ongantíð nakra grundgeving fyri, at hann ikki kundi fáa sjúkraviðbót, og er hetta einsamalt beinleiðis brot á fyrisitingarlögina.

2. Men undir sakini kom eisini fram, at málid hevði ongantíð fingið nakra málsviðgerð og at eingin lögfrøðingur hevði nakrantið mett um málid. Hevði tað verið gjort, hevði tað ongantíð gjorð nakar trupulleiki hjá borgaranum, tí lögfrøðiliga var málid fullkomiliga greitt.

3. Hvussu litið fiskimálaráðið hevði um at halda, varð eisini greitt undir sjálvari dómsviðgerðini. Teir høvdu einki skjal at leggja fram, sum stuðlaði teirra sak, og teir góvu heldur ikki frágreiðing í rættinum, sum kundi út-

Hvussu kávað verður útyvir - summi - lógarbrot Eitt ár eftir at málid byrjar, leggur Jørgen Niclasen nú uppskot fyri tingið um at gevæ heimild at gevæ eygleiðarum sjúkraviðbót.

Fekst tingið at avgreiða málid áðrenn viðgerðina í rættinum, slapp hann undan at fáa staðfest, hvussu hann enn einaferð hevur framt lógarbrot. Hetta uppskot varð fyrst lagt fyri fiskivinnuráðið, sum var samt um, at hetta uppskot var ikki neyðugt, tí heimildin var longu til staðar í verandi lög! Men hóast hesa greiðu staðfesting, sum kundi verið sakligt grundarlag fyri at avgreiða málid, leggur Jørgen av umrøddu orsok málid fram á ting.

Nú er Jørgen komin í tingið aftur, og hann leikar í at fáa umrødda lógaruppskot samtykt í tinginum, áðrenn sakin kemur fyri rættin, so tað ikki skal verða staðfest, hvussu hann hevur farið við fiskimanni í egnari tænastu.

Hvør er nú í parti við Jørgen:

Tjóðveldisflokkurin! Og hvør stendur nú við hansara lið í royndunum at káva útyvir greitt og tilætlað lógarbrot? Jú, tann í dag í "Jógván S"-málinum sjálvrættvísí tjóðveldisflokkurin!

Hóast umrøddu royndir endaði hetta við, at dómurin fall og gav FF fult viðhald, áðrenn tingmálið hjá Jørgen varð endaliga avgreitt í tinginum. Hetta skuldi so náttúrliga ført til, at tingmálið fall burtur,

tí tað ikki longur var aktuellt. Ikki minst skuldi hetta verið gjort, tí tað kundi staðfestast, at Jørgen við framlöguni av lógaruppskotinum beinleiðs hevði villeitt tingið við

sínum grundgevingum og viðmerkingum fyri at leggja málid fram! Nevniliga at tað ikki var lógarheimild fyri at gevæ sjúkraviðbót. Hetta fortelur hann tinginum, uttan at nøkur lögfrøði stóð aftan-

Føroya Lögting letur seg brúka Men hvat ger tingið? Tað ger seg enn einaferð fullkomiliga til láturns við at samtykkja eina lög, sum

longu er í gildi, við tí endamáli at halda hondina yvir lógarbroti hjá Jørgen Niclasen (og Anfinn Kallsberg sum fyriskipara og sum hann, ið hevur eftirlitsskyldu við landsstyrismonnum).

Hevði lögtingið so av illum tikið spurningin um viðgerðina av hesum málí upp og álagt avvarðandi landsstyrismonnum við umsitingum at fáa skipaða málsviðgerð í framtíðar málum, so slikt ikki kundi henda aftur, so kundi nakað verið gjort við ta grundleggjandi orsókina til, at ein slík umsiting í heila tikið kundi finna stað.

Men hetta hevur púra ongan áhuga. Tað kann longu staðfestast, at "viðgerðin" hjá tinginum av hesum málí verður náttúrliga av umsitingini tikið sum ein góðkenning av, hvussu henda málsviðgerð er farin fram. Og tí eru endurtøkur longu á veg.

Føroyski borgarin rættarleysur

Hetta mál visir púra greitt, at borgarin í Føroyum er púra rættarleysur. Tí hetta mál er als ikki nakað einðomi. Men tað eru uttan iva í nýgum øðrum fórum, at borgarin ikki er so heppin sum í hesum málí, at hann hevur ein til at føra sín sak. Í slíkum fórum kemur vanligi borgarin ikki at fáa sín rætt. Og politiska viðgerðin av hesum málí er eitt greitt signal til umsitingina um, at hon skal bara gera, sum hon plagar, og sum tað hóvar henni.

Hetta mál visir eisini enn einaferð, at rættur fyri lógin valdast hvør tú ert. Ert tú ikki í krithúsnum hjá teimum ráðandi, hevur tú ongan kjans. Og

hetta lata teir ráðandi ganga útyvir meinigar borgarar. Hetta er almenni rættarpolitikkurin í Føroyum.

Eingin andstøða Tað má kennast lögð, tá ein sær, hvussu stjórnir í einaræðislandum mugu nýta stóra orku til at niðurberja andstøður, sum ennta seta lívið í våga fyri at kunna verja fólkaraði og mannarættindi, at siggja hvussu vit í Føroyum hava eina andstøðu, sum fullkomiliga er farin í "sjálvbodna likvidation", og sum er so steindeyð, sum um hon var gassað í sjónleikarhúsini í Moskva.

Nú hevur ein kunnad sæð rættarbrot eftir rættarbrot á ymiskum økjum, uttan at "andstøðan", sum vera skal, hevur klovið í tvey. Ein hevði kanska kunnað væntað, at javnaðarflokkin fór at gera bart, tá teir sóu, hvussu vanligir borgarar verða viðfarnir. Men hesin einaferð so stolti flokkur við sínum einaferð órædda blað eru vorðin so "konflaktsky", at fremsta endamálið er, at verandi samgong skal ikki traðkast á tærnar. So heldur lata eyguni aftur fyri slikum uppløgdum og tilætlaðum rættarbrotum, sum her er talan um.

Tað kann í hvussu er staðfestast, at hesir báðir flokkar í andstøðu eru í hvussu er ikki alternativ til nakað sum helst.

Hetta er tann rættarstøða, sum Lisbeth Petersen, Høgni Hoydal, Jóannes Eidesgaard, Annfinn Kalsberg, Jenis av Rana og Kári Højgaard hava at bjóða fóroyska borgararum.

Óli Jacobsen

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyri at siggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nýgv.

Gerið eina lýsingaravtal við FF-blaðið og sparið 50%

Telefon: 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo

NATO, Føroyar og Grønland

Við regliligum millumbili tekur seg upp kjakið um, hvussu nögv danski ríkiskassan hefur vunnið beinleiðis og óbeinleiðis uppá herstøðirnar í Føroyum og Grønlandi. Tað, at Føroyar og Grønland verða tilknar við í hesum spurningi undir einum, sigur nakað um, hvussu lítil kunnleikin veruliga er til bakgrundina fyri hesum støðum. Men hesa hava vit fleiri ferðir greitt frá áður, og skulu gera tað eina ferð enn. Tá kann siggjast, at tað ber ikki til at viðgera Grønland og Føroyar undir einum.

Keldan fyrir hesi grein er doktararitgerðin hjá Bo Lindgaard "I Kongens Navn", útgivin í 1996, um danska diplomatin Henrik Kauffmann, sum spældi høvuðsleikutin, tá amerikanarar fingu "innivist" í Grønlandi.

Uttanveltaði politikkurin sum ikki nyttæði nögv Henrik Kauffmann gjordist danskur sendiharri í Washington í 1939, beint áðrenn 2. heimsbardagi brast á. Tá hevði danskur uttanrikispolitikkur í nögv ár verið tann, at Danmark skuldi vera uttanveltað og stórt sæð vera óvápnad. Roknað varð við, at hetta var tann frægasta "verjan", serliga móti tí stóra grannanum sunnanfyri, Týsklandi, sum seinnapartin av 30-unum gjordist naskari og naskari. Roknað varð eisini við, at tað var ikki ómakin vert hjá "lítla" Danmark at hava nakra veruliga verju, tí hon gjordi so kortini ongan mun.

Men at vera uttanveltað hjálpti nú ikki nögv, tí tann 9. apríl 1940 varð Danmark, utan nakra serliga mótsstøðu, hersett av Týsklandi. Danmark varðveitti tó sína stjórn, sum á pappírinum var óheft, men sum sjálvsagt ikki slapp undan at akta týsk harraboð.

Kauffmann gjordist beinavegin talsmaður fyrir, at hann ikki treytaleyst kundi taka ímóti boðum frá donsku stjórnini, tí hon var í veruleikanum stýrd av týska hersettingarvaldini. So hann legði beinavegin til brots, fyrir av USA at verða viðurkendur sum ein óheftur umboðsmaður fyrir Danmark, sum,

tá tað var neyðugt, kundi handla "eftir egnum høvdi".

Kauffmann "avreiðir" Grønland. Tað var rættliga skjótt, at hetta skuldi gerast aktuelt viðvíkjandi Grønlandi. Týskarar høvdú víst Grønlandi ein ávisan áhuga m.a. við at hava verið á landi í Eysturgrønlandi, og tað vildi verið ein vanlukka, um teir eisini hersettu Grønland. Har suðuri í Grønlandi, i Ivigtut, var nevnliga einasta kryolitminan í heiminum, og hevði hon stóran týdning fyri vápnaindaðin. Tá USA kom uppí bardagan, var tað eisini av avgerandi týdningi at kunna flúgva um Grønland, bæði fyrir at fáa hernaðarhjálp til Europa og fyrir at gera tað lættari at flúgva millum Europa og USA. USA kundi sjálvsagt hersett Grønland utan nakað. Men tí vildu teir sleppa undan, fyrir ikki at verða skýrdir álopsmenn eins og týskarar. Tí skuldi hetta ganga so "lógliga" fyrir seg sum gjörligt.

Endin á hesum gjordist, at Kauffmann, sum "óheft umboð" fyrir Danmark, gjordi eina hernaðaravtalum við USA, sum gav USA möguleika fyrir at byggja herstøðir og flogvallir í Grønlandi. Danska stjórnin gjordist í øðini. Kongur setti Kauffmann úr starvi, og kravdi hann at koma heim til Danmarkar at verða settur fyrir rættin fyrir "højforræderi", landsvik. Hesum noktaði hann tó fyrir, og USA boðaði frá, at teir viðurkendu ongan annan sendimann utan Kauffmann. Uppsøgnin úr Danmark kundi ikki góðkennast, tí danska stjórnin var ikki fræls.

Tað, sum kom at riða Kauffmann sum ein marra í nögv ár, var, at hendar avtalan ikki hevði greiðar uppsagnarreglur. Í § 10 í avtaluni var ásett, at hendar avtalan skuldi kunna sigast upp, tá "de nuværende farer" fyrir amerikanska fastlandið voru av. Hetta

USA ongan hug at rýma. Tað visti seg skjótt, at USA ongan hug hevði til at rýma úr Grønlandi, og uppsagnarreglurnar voru so mikil veikt orðaðar, at danir ikki høvdú tað stóra at halda um. Hetta skapti serligar trupulleikar beint eftir bardagan, tí Sovjet hevði hersett Bornholm, og vandi kundi vera fyrir, at russarar noktaðu fyrir at rýma av Bornholm, so leingi amerikanarar ikki voru farnir úr Grønlandi.

Danir dragna Russarar fóru av Born-

Kauffmann saman við konuni, teirri amerikansk föddu Charlotte, í 1962 til eitt ball hjá kongi. Tá visti Kauffmann, at hann var óleikliga sjúkur. Hálvtannað ár seinni orkaði Charlotte ikki at siggja sín mann líða longur og stakk hann til deydis við einum breyðknívi fyrir aftaná at beina fyrir sær sjálvari. Eitt dramatiskt lív var endað við einum dramatiskum deyða.

Ved at give amerikanerne relativt frie hænder í Grønland fik Danmark selv øget sin frihed til at yde et minimumsbidrag til NATO, og særleg til at undgå de fremskudte baser og den udstationering af atomvåben, der kunne have truet det socialdemokratiske sikkerhedspolitiske koncept og forvandlet Danmark til en militær spydspids i konfrontationen med Østblokkun. Ved samtidig strengt at hemmeligholde karakteren og omfanget af de beføjelser, man havde givet USA, kunne Danmark udadtil fremstå som et land, der – af grunde, Sovjet bedre end nogen andre forstod – nok havde søgt sine legitime sikkerhedsbehov tilgodeset i den vestlige alliance, men som i øvrigt stod for ikke-konfrontation og lavspænding.

Prisen for denne drejning var, at store dele af offentligheden aldrig forstod de egentlige forudsætninger for Danmarks sikkerhedspolitiske stilling. Kun ganske få i samtiden gjorde sig karakteren af den dansk-amerikanske forståelse om Grønland klar, og skiftende regeringer gjorde deres til at fastholde indtrykket af, at aktiviteterne på de *dansk-amerikanske* forsvarsområder først og fremmest vedrørte forsvaret af Grønland og i øvrigt var af marginal betydning for Danmarks samlede sikkerhedspolitiske stilling. Denne perspektivforskydning betød, at meningsbrydningen om Danmarks sikkerhedspolitik i vid udstrækning foregik på et ufuldstændigt grundlag. Det bilde fik lov til at rodfæste sig, at Danmark med sine humanistiske og demokratiske traditioner kunne deltagte i en forpligtende international samarbejdsstruktur som NATO uden for alvor at engagere sig. At man kunne være med, uden at gå fuldt ind.

Vist hevur Danmark havt fyrimunir av amerikansk herstøðnum í Grønlandi. Spurningurin er so, um teir fingu eykafyrimunir við føroysku støðunum. Hesin spurningur kann neyvan svarast við at kanna Grønland og Føroyar undir einum.

gjordist nú ikki nakar serligur trupulleiki í fyrsta umfari. Tí tá bardagin var lokin, varð Kauffmann roknaður sum ein hetja í Danmark, og hann gjordist ráðharri í fyrstu donsku stjórnini aftaná bardagan. Sum slíkur stóð hann í fremstu røð, tá Sameindu Tjóðirnar varð sett á stovn, og hann var ein av teimum, sum skrivadu undir Danmarkar vegna.

USA ongan hug at rýma. Tað visti seg skjótt, at USA ongan hug hevði til at rýma úr Grønlandi, og uppsagnarreglurnar voru so mikil veikt orðaðar, at danir ikki høvdú tað stóra at halda um. Hetta skapti serligar trupulleikar beint eftir bardagan, tí Sovjet hevði hersett Bornholm, og vandi kundi vera fyrir, at russarar noktaðu fyrir at rýma av Bornholm, so leingi amerikanarar ikki voru farnir úr Grønlandi.

Danir dragna Russarar fóru av Born-

holm, men danskir politikkar heltu framvegis til tann uttanveltaða politikk, sum teir høvdú havt áðrenn bardagan, og vildu framvegis hava USA úr Grønlandi. Hetta helt Kauffmann litið skil vera í, og hann bardist íðuliga, í veruleikanum móti sini egnu stjórn, fyrir at fáa danir at taka eina vestansinnaða støðu í hesi sak. So við og við broyttist danska støðan, hóast stjórnin úteftir latst at halda um sitt, nevnliga at USA skuldi úr Grønlandi. Russarar gjordust meira og meira ágangandi í teirra politikki móti teirra fyrrverandi sameindu.

Tískil komu Føroyar í NATO. Men danir hildu framvegis, at ein dansk verja nyttæði einki einsamøll móti einum möguligum russiskum álopi. Men nú bodaðu amerikanarar frá, at teir vildu vera við til at tryggja

Danmark, um tað varð álopið, treytað av at danir sjálvir vístu ein vilja til verju, og her kom Grønland væl við sum "jokari". Danmark sjálvt kundi sleppa undan amerikanskum herstøðum, um teir lótu amerikanarar gera, sum teimum lysti í Grønlandi. Og tað var jüst tað, sum hendi. Danmark fór upp í NATO í 1949, og her er tað, at Føroyar koma inn í myndina, tí vit vórðu tirkir við saman við Danmark, utan at verða eftirspurdir. Danmark vildu ikki so frægt sum vita, hvat amerikanarar fingust við í Grønlandi. So skuldu russarar ikki aftaná eitt möguligt NATO-álop kunna gera danir medsekar. Tískil för USA, umframt at økja um verandi støðirnar, undir at byggja eina rættliga herstøð í Thule, har uppruna-fólkid varð tvangslutt. Afturfyri fekst flogvøllur har uppi, og Kauffmann slapp væl burtur úr sinum dupultspæli, og serliga nevndu § 10 um uppsagnarreglurnar.

Kauffmann fekk eitt eftirmæli sum eitt tað fremsta og besta umboð, sum Danmark nakrantið hevur havt uttanlands.

Sjálvsagt er Danmark sloppið bíligari í NATO. Bo Lidegaard kemur eisini inn á spurningin, hvat Danmark hevur finguð burturúr hesum dupultspæli figgjarliga og politiskt, og endurgeva vit hansara niðurstøðu.

Um tað figgjarliga sigur hann, at "ved at give amerikanerne relativt frie hænder í Grønland fik Danmark selv øget sin frihed til at yde et minimumsbidrag til NATO..."

Spurningurin er nú, um Danmark er sloppið enn bíliga vegna herstøðirnar í Føroyum, sum ikki nærtill hava eina slika søgu sum tær grønlendsku. Tað mest dramatiska í okkara NATO-søgu man vera, tá Petur Mohr Dam fekk hattin slígnan av høvdinum, tá hann kom heim við Tjaldrinum pálmasunnudag 1959. Um tað í heila tikið ber til at kanna, so skal kannast, hvat Danmark hevur goldið so ella so undan og eftir uml. 1960, tá NATO fekk innivist í Føroyum.

Fiskerirådgivning på Færøerne 2003

- svar til Jón Kristjánsson

*Av Petur Steingrund
Fiskirannsóknarstovan*

Føroya Reiðarafelag, Føroya Fiskimannafelag og Meginfelag Útroðarmanna hava biðið íslendska fiskifröðingin Jón Kristjánsson um tilmæli viðvikjandi fiskidögum, og stóð greinin hjá Jón í FFblaðnum 10. juli 2003.

Sum kunnugt er Jón Kristjánsson í andsøgn til fiskifröðingar flest í Føroyum, Íslandi og annars í Altjóða Havrannsóknarráðnum (ICES). ICES hevur mælt til at skerja fiskiskapin, meðan Jón Kristjánsson mælir til at økja um fiskiskapin. Undirritaði ger í hesi grein viðmerkingar til tey týdning-armestu sjónarmiðini hjá Jón.

Samandráttur
Jón Kristjánsson førir fram, at eitt stórt veiðitrýst fór til minni gýtingarstovn, stórr tilgongd og betri vökstur hjá fiskinum og hetta er undirritaði samdur við honum í. Jón heldur viðari (um undirritaði hevur skilt hann rætt), at hetta førir til eina økta veiðu, men her er undirritaði ikki samdur við honum. Tað førir bert til smærri fisk og möguliga minni og ójavnari fiskiskap.

Hvussu stórt er fiskideyðatalið (veiðitrýstið)?

Jón førir fram, at ICES og Fiskirannsóknarstovan hava mett fiskideyðatalið av toski á føroyska landgrunninum at vera ov høgt seinnu árin. Hetta er rætt og var longu staðfest í stovnsmetingini í 2002 og í aftur ár. Orsókin er millum annað, at metingin av stovnsstódd og fiskideyðatali gerst neyvari, jú fleiri ár líða, tí hesir árgangir hava verið leingi inni í fiskiskapinum. Tað koma tessvegna altið at verða óvissur við stovnsstódd og fiskideyðatali fyri tey allar seinastu árin. Vit kenna neyt stovnsstódd og fiskideyðatali fyri t.d. 1996-1998 og vita, at fiskideyðatalið hevur verið høgt samanborið við onnur ár. Í tilmelinum frá ICES verður hugt at fiskideyðatalinum fyri fleiri ár og ikki bert at tí seinasta árinum, og tí er tilmælið ikki minni vert fyri tað, um tað eru óvissur knýttar at tí seinasta árinum.

Veiðitrýst er ein samanburður millum veiðu og stóddina á fiskastovnini. Mynd 1 visir, at veiðitrýstið var stórt fyrst í sekstiárnum, í seinnu helvt av áttatiárnum og eftir 1997. Tað sokallaða F3-7 visir, hvat hendir við til stóra fiskinum, meðan

gongdin niður í einki og harvið kann fiskastovnurin halda seg á einum sera lágum støði í nógvar ár. Norðhavssildin varð niðurfiskað seinast í sekstiárnum og tók seg ikki uppaftur fyrr enn miðskeiðis í nítiárnum. Toskurin við eysturstrondina

samband millum gýtingarstovn og tilgongd. Jón vil vera við, at hetta er tað eitt tyðiligt tekin um, at "fundamentet i ICES rádgivningspolitikk ikke holder", men tað er ikki so. Tá ein fiskastovnur er niðan fyri tað lívfröðiliga minstavirðið, er tað eitt

upp til 5 ferðir stórr tey bestu árini mótevis teimum vánligastu. Við einum góðum gróðri, fæst stór framleiðsla av djóraplankton, sum aftur gevur stóra framleiðslu af fæði hjá toski, so sum nebbasild.

Gróðurin setur rammuña fyri, hvussu nógvar fæði

veiðu (ella kanska minni, sum greitt verður frá seinni), tí gróðurin longu hevur sett rammuna fyri teirri náttúrligu heildarframleiðsluni av toski. Einasti munurin við einum stórum veiðitrýsti er, at fiskurin gerst meira smáttfallandi í veiðini. Harvið er meginreglan heldur tann, at stórt veiðitrýst gevur smáan fisk (Talva 1). Um Jón Kristjánsson hevði rætt, skuldi tað verið möguligt at økt toskaveiðina undir Føroyum við at økja um veiðitrýstið. Veiðihagtöl seinastu hundrað árini vísa, at føroyski landgrunnurin ber eina toskaveiðu, sum er millum 20 og 40 túmund tons um árið. Hetta hóast veiðitrýstið seinastu umleid 30 árini er økt.

Eitt stórt veiðitrýst er eisini óheppið, um hugsað verður um lönsemi í fiskivinnuni. Stórt veiðitrýst merkir stórar útreiðslur til rakstur av flotanum og vánaligan pris, tí fiskurin er smáur. Hetta átti at havt stórr áhuga hjá fóroyskum myndugleikum.

Kann tann náttúrliga framleiðslan av toski gerast minni við einum stórum veiðitrýsti? Tað eru klárar ábendingar um tað. Tann smái toskurin heldur seg á grunnum vatni og livir av nebbasild og krabbadýrum. Út á djúpt vatn fer hann bert í litlan mun, tí har er fæðin ov stórtfallandi. Harvið verður eitt stórt umráði (uttan fyri umleid 150 m), sum bert í litlan mun verður gagnytt av toski, men kann fara til onnur fiskasløg og aðrar verur í sjónum. Har er annars til tíðir nógvar av hvítingsbróðri, svartkjafti, litla kongafiski og trøllahummarum, sum stórrur toskur etur. Men við tað at so lítið er til av stórum toski, kemur hendan fæðin ikki til sín rætt. Tað hoyrir eisini við, at stórrur toskur etur smáa hýsu og smáan tosk og kann harvið ávirka tilgongdina av bæði hýsu og toski. Tann náttúrliga framleiðslan av toski verður ikki minni av hesum, men tað kann möguliga ganga út yvir hýsuna, tó at nærrí kanningar eru neyðugar fyri at lýsa hetta

Stódd a fiskastovni	Samband millum gýtingarstovn og tilgongd	Samband millum stódd á fiskastovni og veiðu	Fiskastedd i veiðini	Viðmerking	Samanbering við aðrar vistskipanir/fiskastovnar
Undir lívfröðiliga minstavirðinum (sera stórt veiðitrýst)	Stórr tilgongd við ekjandi gýtingarstovni	Stórr veiða við ekjandi fiskastovni	Vanliga sera smáur fiskur	Toskurin á fóroyska landgrunninum hevur möguliga enganleið versi í eini slikari staðu	Toskurin við Canadisku eysturstrondina og helst eisini toskurin í Norðsjónum
Tvar lívfröðiliga minstavirðinum, men framvegis lítil í mun til ótroyttan fiskastovni	Minni ella óbroytt tilgongd við ekjandi gýtingarstovni	Ójørn veiða frá einum ári til annan, men umleid sama langtíðar veiða	Smáur ella miðalstórr fiskur	Hetta er stóðan sambært ICES	Nögvar fiskastovnar, t.d. toskur við Ísland og í Bærentshavnum
Sera stórr gýtingarstovnur, tó tað er ov lítil fiskiskapur	Minni ella óbroytt tilgongd við ekjandi gýtingarstovni	Minni veiða við ekjandi fiskastovni	Sera stórr fiskur	Hetta er stóðan sambært Jón Kristjánssyni	Nærur eingir vinnuligir fiskastovnar í havinum, men er ikki óvanligt fyri fiskaslag í votnum

Talva 1. Eyðkenni fyri fiskastovnar alt eftir, hvussu stórt veiðitrýstið er.

hini bæðimátini leggja dent á tann smáa fiskin. Óll mátini vísa tað sama. Jón Kristjánsson velur at nýta tann háttin, sum gevur tað minsta prosentvirðið.

Jón førir fram, at veiðitorkan hjá flotanum ikki er økt seinastu árini, men undirritaði heldur, at stovnsmetingin einsamøll ikki kann nýtast til eitt slikt endamál. Ein nógvar meira umfatandi kanning hevði verið neyðug, sum m.a. tók hædd fyri broyttingum í veiðievnum, sum hava við náttúruviðurskifti at gera. Eitt nú vita vit, at veiðievni hjá línu eru nær tengd at nøgdini av náttúrigari fæði.

At ICES sigur, at veiðitrýstið hevur verið ov høgd seinastu árini, skal ikki skiljast sum eitt álop á fóroysku fiskidagaskipanina. Hóast hon ikki er nøkur fullkomín skipan, eru fóroyskir fiskifröðingar sum heild av teirri áskoðan, at hon er betri enn ein kvotaskipan.

Samband millum gýtingarstovn og tilgongd (rekruetting)
ICES hevur eina fyrivarnireglu, sum byggir á ta eygleiðing, at um gýtingarstovnurin fer niður um eitt ávist mark, fer til

av Canada hevur verið á einum sera lágum støði síðan 1992 og eingi tekin eru um vökstur. Toskurin og hýsan á fóroyska landgrunninum, og toskurin á Føroyabanka fóru niður í einki samstundis sum toskurin í Canada. Munurin var tann, at fóroysku fiskastovnarnir tóku seg uppaftur (meira um hetta seinni í greinini) tá bert fá ár vóru fráliðin, og er tað nærum eindømi fyri fiskastovnar í Norðuratlantshavi.

Sambandið millum gýtingarstovn og tilgongd er ofta ógvuliga ógreitt og er tað víst fyri tosk á fóroyska landgrunninum í greinini hjá Jón. Fyri tosk á fóroyska landgrunninum kenna vit ikki ta stóddina á gýtingarstovnini, tá tilgongdin fer niður í einki. Vita vit bert, at ein so lítil gýtingarstovnur sum 22 túmund tons megaði at geva ein góðan árgang í 1992. Vanliga liggur gýtingarstovnurin millum 40-80 túmund tons. Um tað lívfröðiliga minstavirðið er 15 túmund ella 5 túmund tons vita vit ikki, og tað er eingin orsók til at royna tað.

Tá gýtingarstovnurin er á einum vanligum støði (oman fyri tað lívfröðiliga minstavirðið) er ikki óvanligt at síggja eitt óvugt

týdiligt samband millum gýtingarstovn og tilgongd. Oman fyri tað lívfröðiliga minstavirðið er tað annaðhvort eitt óvugt samband millum gýtingarstovn og tilgongd ella als einki samband (Talva 1). Hetta er vanligur lærdómur á grundleggjandi støði í fiskifröðini. ICES vil hava okkum at halda okkum somikið oman fyri tað lívfröðiliga minstavirðið, at vandi ikki er fyri, at fiskastovnurin verður niðurfiskaður.

Samband millum gróður í sjónum og náttúrliga framleiðslu av toski Tey seinstu fáu árini eru munandi framstig hend í okkara fatan av fóroysku vistskipanini (økosysteminum á landgrunninum). Fyr kundi ein ikki saga við vissu, hví tað vóru góðir árgangir summi ár og vánaligr árgangir onnur ár. Tað er framvegis galldandi fyri flestu vistskipanir í norðuratlantshavi. Eftir at Fiskirannsóknarstovan flutti í nýggju hólini í Nootáni í 1990, var möguligt at kanna gróðurin í sjónum, og hevur tað givið okkum virðisfult innlit.

Á fóroyska landgrunninum kann tann náttúrliga framleiðslan av plantaplankton (gróðri) vera

verður til tosk og harvið, hvat tann náttúrliga framleiðslan av toski gerst. Framleiðslan av toski er tað, sum allir toskarnir taka uppá um árið til-samans, t.d. kann talið av toski vera stórt, men vöksturin lítil, ella óvugt.

Henda fæði skal býtast millum smáan tosk, sum setur til fiskiskapin, og stórr tosk. Tilgongdin er stórr, tá gróðurin er góður og nøgdin av stórr toski er lítil. Hon er vánligast, tá gróðurin er ringur og nógvar er til av stórr toski. Men tann samlaða náttúrliga framleiðslan av toski (smáum og stórum) er tann sama. Við einum stórum veiðitrýsti er fiskurin smærri, enn tá veiðitrýstið er lítið.

Her er tann avgerandi ósemjan millum Jón Kristjánsson og undirritaða. Jón Kristjánsson sigur (um undirritaði hevur skilt hann rætt), at 1) eitt stórt veiðitrýst gevur góðar árgangir og betri vökstur hjá fiskinum og at 2) hetta fór til eina stórr veiðu. Undirritaði er samdur við Jóni í punkti 1, um gýtingarstovnurin er omán fyri tað lívfröðiliga minstavirðið.

Men punkt 2 (at eitt stórt veiðitrýst fór til stórr veiðu) er skeiwt. Eitt stórt veiðitrýst fór til umleid somu langtíðar

betri. Mynd 2 bendir mæguliga á, at framleiðslan av toski hefur verið minkandi seinastu 40 árin.

Jón Kristjánsson færir fram, at toskurin mæguliga ikki vil eta svartkjaft, ella finnur hann ikki, men úrslit frá nógum hundraðtals toskamagum vísa, at toskurin etur svartkjaft umfram hina föðina, sum eru nevnd omanfyri. Sjálvandi kann hugsast, at onkur hendinga toskur fylgir svartkjaftinum burtur úr fóroyiskum øki, men ongar ábendingar eru um, at tað hefur nakran tydning.

Sveiggj í fiskastovnum

Eitt stórt veiðitrýst gevur stór sveiggj í fiskiskapinum. Tá kemur gýtingarstovnurin av og á niður á eitt sera lágt stöði og harvið kemur ein ella

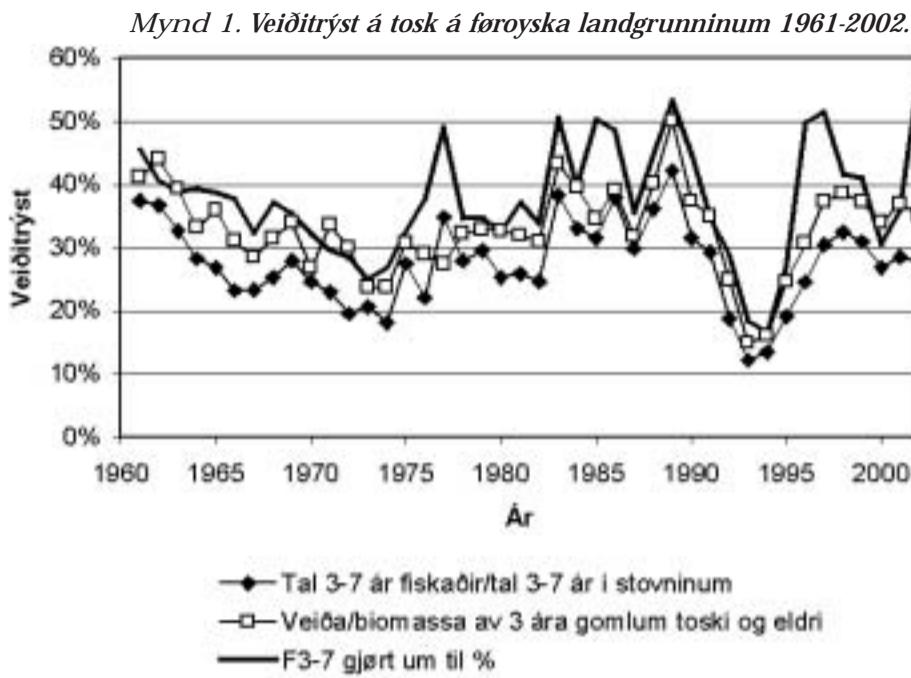
fleiri sera góðir árgangir inn í fiskiskapin (um gýtingarstovnurin er stórr en tað livfrøðiliga minstavirðið). Tað færir til stóran gýtingarstovn nøkur ár seinni og lítlar tilgongd og við einum stórum veiðitrýsti er gýtingarstovnurin skjótt lítill aftur osfr. Um gýtingarstovnurin hinvegin hevði verið á einum miðal stöði, kundi tann stóri toskurin hildið tilgongdini av smáum toski niðri á einum javnari stöði og fiskiskapurin hevði verið javnari.

Hví ikki ókja um fiskidagarnar fyri at fáa gýtingarstovnini niður og tilgongdina uppaftur, nú tá toskurin kortini hefur ov lítið at eta? Til tað er at svara, at tað ikki er neyðugt at ókja um fiskidagarnar, tí línu fiskiskapurin kemur at taka "yvirskotið" av toski undir öllum umstöðum. Tá toskurin veks-

ur seint (lítið av náttúrligar föði), kann línan vera upp til triggjar ferðir so effektiv, sum tá toskurin veksur skjótt. Harvið telur ein línu dagur í 2003 umleid triggjar ferðir so nogy sum í 1999, tá vöksturin hjá toskinum var sera góður. Harvið kemur toskastovnurin undir öllum umstöðum at minka skjótt. At ókja um fiskidagarnar kann bert fóra til enn stórr sveiggj í fiskiskapinum. Mæguleikin er eisini tilstaðar, at gýtingarstovnurin kann koma niður um tað livfrøðiliga minstavirðið.

Framtíðarútlit

Nogy er til av bæði toksi, hýsu og upsa undir Fóroyum, og eru tað tey góðu gróðrarárnini 1999-2001, sum eru orsókin. Tann vánaligi gróðurin fyrst í nítiárunum (og

Mynd 1. Veiðitrýst á tosk á fóroyska landgrunninum 1961-2002.

mæguliga seinast í áttárunum) var orsókin til kreppuna í fiskivinnuni tá, eins og ein góður gróður í 1994-1995 var orsókin til, at fiskastovnarnir

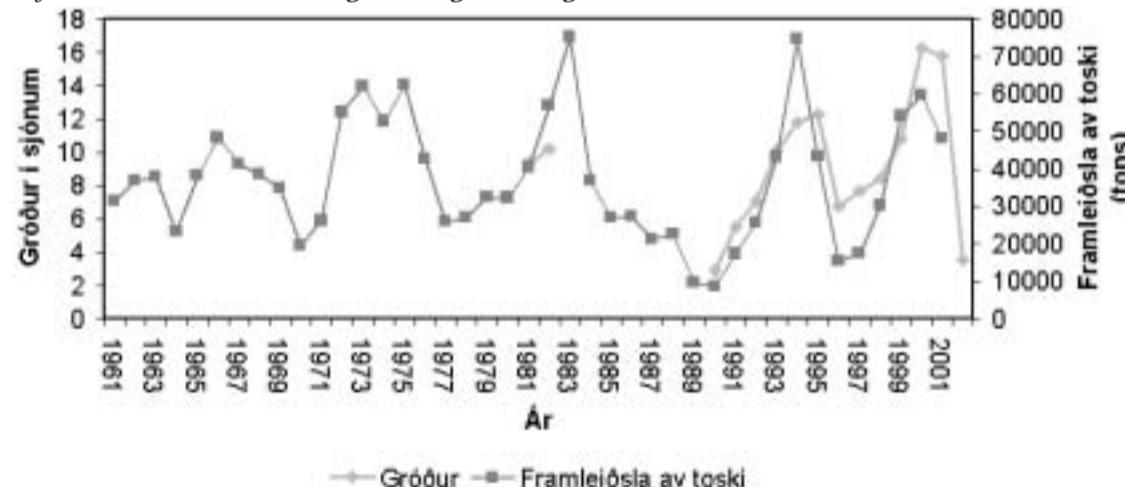
tóku seg so skjótt uppaftur mitt í nítiárunum. Gróðurin í 2002 var sera litil og í 2003 undir miðal. Harvið kann væntast, at toskurin framvegis verður rak í 2003 og mæguliga eisini í 2004 og tilgongdin av smáum toski í 2003 og 2004 kann væntast at verða litil. Hinvegin eru tvey ár við vánaligum gróðri ikki nóg mikið til at geva eina kreppu, sum fyrst í nítiárunum. Undirritaði og Eilif Gaard skrivaðu í bløðunum um hetta á heysti 2002 og onkur lesari fekk tíverri ta fatan, at nú var "deyðin í durunum". Tað var ikki ætlanin, at lesararnir skuldu fáa eina so dapurskygda fatan, men tað er tó neyð-

ugt at fylgja gjølla við gongdini komandi árin.

Onnur atlit

Umhvørvisfelagsskapir eru í alt stórr mun farnir at venda eyguni móti ovveiðu. Tosur, hýsa og upsi eru før fyri at standa í móti einum stórum veiðitrýsti, men tað er ikki gallandi fyri øll fiskaslop. Skøta (Raja batis) er vorðin ein sera sjáldsamur fiskur undir Fóroyum. Kalvi, og serstakliga stóru kalvi, er eisini vorðin so sjáldsamur, at veiðan seinastu nógum árin bert hefur verið umleid 300 tons um árið, sum er minni enn ein triðingur í mun til tað, sum fyrr var vanligt.

Mynd 2. Samanhald millum gróður og náttúrliga framleiðslu av toski 1961-2001.

Eitt ferðaminni - framhald av síðu 16

Nú fara vit ikki longur norðureftir, men nú gongur leiðin suðurraftur til flogvöllin í Narsarsuaq, har skulu vit verða 8. juli, og langt er at sigla hertil.

Vit sigldu innanskers suður til Fóringahavnina, men fóru tá útum at sigla, tí veðrið var so gott. Tað er altið skjótari at sigla utanfyri í góðum veðrið.

Á hesum leiðum, við Fóringahavnina, eru eisini nóg minnir, ið troka á frá okkara ungdómstið, eisini aðrir í okkara ferðalagi eru kendir á hesum fiskileiðum.

Komu suður um Grátfjørðin um 19-tíðina, tá frískarleið vindurin nakað, og vit fóru tí innum aftur at sigla.

Kl. 22.00 komu vit til bygdina "Fiskenæsset" og lögdu til kai har fyri náttina.

Vit fóru í land har at siggja bygdina, ein rein og noslig bygd, eini 300

ibúgvær eru her, harimillum ein fóroyingur.

Allir vegirnir eru lagdir við betongsteini, eitt sera gott arbeidi, og tað hefur hesin fóroyingurin staðið fyri.

Leygardagur 5. juli Fóru frá Fiskenæsset kl. 8.00; finasta veður, stilli og sólskin.

Sigldu suðureftir uttanfyri allan dagan, út móti midnátt varð lagt inneftir at leita eftir ankarplássi fyri náttina.

Sunnudagur 6. juli Komu til eitt ankarpláss stutt sunnanfyri Kangarsuk um 01-tíðina og ankráðu har fyri náttina.

Um 8-tíðina varð aftur farið at sigla, veðrið er framvegis gott, so vit fara útum at sigla.

Um 9-tíðina komu vit til nakað av ísi, stóri ísfjøll og nakað av smáísi eisini; nú leggur skiparin stilt, krök-

ir við einum bátshaka eitt fitt ísstyki til skipið, leggur stropp um og hivar upp á dekkið, eitt styki um eini 100 pund.

Vit hóvdu ein lítlan vatntanga á dekkinum til drekkivatn, hann var við at vera tómur nú. Skiparin fór so við stórum, spískum knívi og høgdi av ísstykinum at koyra í tangan, har ísurin tiðnaði, so hóvdu vit aftur nógur og sera gott drekkivatn.

Vit sigldu so viðari allan dagan, og um 18-tíðina varð lagt nakað inneftir, komu um 22-tíðina til eina vík stutt frá Narssaq, har vit ankráðu fyri náttina.

Mánadagur 7. juli Vit fóru ein túr í land við jolluni, her skipið liggar uppánkrað. Her hefur verið bústaður frá ár 1300 til ár 1700, fitt bygd, eini 20 hús. Tað visir útgrevstur, ið fornfrøðingar hava gjört her.

Vit komu umborð aftur kl. 10.30, og so varð ankaríð hivað inn, og sight varð inn til Narssaq, og lögdu til kai har stutt fyri middag.

Nú er nógur ísúr í fjarðunum her, men siglandi er kortini.

Narssaq man verða bíyur um eini 2.000 fólk.

Her vóru vit fleiri túrar í landi, onkur tosaði heim, onnur keyptu tinganest til minnis um okkara frálika túr, meðan onnur bara fóru at siggja bíyin.

Um 17-tíðina fóru vit úr Narssaq, inn gjøgnum Eiriksfjørð; nú var nógur ísúr har. Har inni fer fjørður sundur í tveir fjarðir, tann sunnari gongur inn til innlandsísín, sum alla tíðina spýr nógvan ís út í fjørðin. Vit sigldu fyrst inn í henden fjørðin, so langt ið siglandi var, tá vit ikki sluppu longur, vóru 7 sjómil eftr inn til innlandsísín, ið vit sóu inn á. Vit

vendu so og sigldu í hin fjørðin, og komu inn til Narsarsuaq um 21-tíðina.

Tá ið vit fóru úr Narssaq, tað var um 17-tíðina, vórðu øll boðin í fóðingardag. Tað vóru tveir fóðingardagar umborð í "Søkongen" henda dag; ein í okkara ferðalagi hevði fóðingardag, og vertur okkara, Malena Weyhe, hevði eisini fóðingardag.

Vit fingu lagkøku og arðar kækur, onkur var keypt og Malena hevði eisini sjálv bakað, og vit fingu kakao, kaffi og te, tað var hugnalgilt og heimligt.

Týsdagur 8. juli Á middegi fingu vit okkara seinastu máltíð umborð á "Søkongen"; nú fara vit í land og skipið fer til aðrar uppgávur.

Um 13-tíðina sögdu vit farvæl við "Søkongen", og fóru á flogvöllin í Narsarsuaq, ið vit sóu inn á. Vit

Vit fóru á flog kl. 16.10, settust í Reykjavík kl. 18.00

Fóru aftur á flog kl. 19.10 og vóru í Vágum kl. 20.25; men í Fóroyum er klokkan nú 23.25 - tíðar munurin er tríggir tímar.

Ein sera væl eyðnað ferð er nú at enda komin.

Eg vil enda hesa frásøgn við at senda bestu ynskir til Hans og Malenu umborð á "Søkongen", og takka enn einaferð fyri eina frálika góða ferð; eisini vil eg takka øllum, ið við vóru, fyri sera gott samanhald á túrinum, vit vóru øll eins og ein famili.

Myndirnar hjá túrinum hava vit lænt frá Tormoð, sum var við á ferðini. Vit takka báðum fyri eina góða lýsing av túrinum.

*Vinarliga
Eli Jensen, Hellurnar*

Á framsýningartúr við

Sum hjá öllum nýggjum skipum varð eisini skipað fyrir framsýningartúr við nýggja "Skálaberg". Vit vóru sjálvsagt við. Her kann nevnast, at hetta er 3. "Skálaberg", sum verandi formaður í FF hefur verið við til at taka ímóti. Tað er hugaligt at síggja, hvussu umstöðurnar batna hjá fiskimonnum fyrir hvort skip sum kemur. Her verður einki spart. Broytingin verður sjálvsagt enn stórra, tá hugsað verður um, at formaðurin í FF fór til skips við slupp í sjálvdrátti í 1958. Her ber als ikki til at sammeta.

Á framsýningartúrinum royndu vit at hyggja at umstöðunum hjá manningini og at hitta nakrar av henni. Henda dagin vóru dekkarar ikki við, men kortini eydnaðist at hitta sovæl nýggjar sum gamlar fiskimenn.

Kömurni eru sum finar stovur heima við leðurmøblum, sjónvarpi, möguleika fyrir at nýta teldu v.m. og baðirúm. Í ongum kamari eru meira enn tvær koyggjur. So nóg er broytt á hesum öki, at tað í dag ikki verður roknað fyrir at vera fullkomíð, at meira enn ein maður er í hvørjum kamari.

Sjúrður Kunoy er ein av teimum ungu monnunum í maskinuni. Við allari útgerðina fáa hann og hansara arbeiðsfelagar nóg mikið at gera.

Vaskimaskinur og turkitrumlur eru standardútgerð í dag umborð á skipum.

Hetta eru báðir kokkarnir: Hans Pauli við Misá, t.v. og Heini Ósá saman við soni sínum. Heini og pápin, Karl Jakku, umboða ártíggir av kokkatænastu við trolarum. Ziska var eisini abbabeiggi Heina.

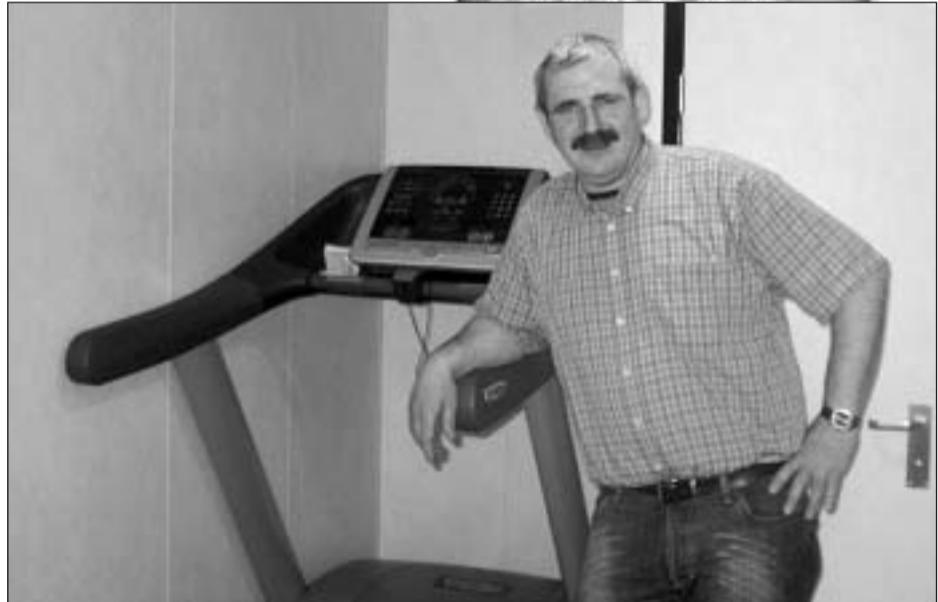
Ein veteranur sum maskinmeistari er Steingrim í Grótinum.

"Skálaberg"

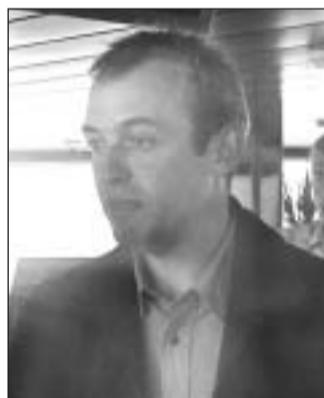

Ein av manningini er Markus í Norðnastovu, t.v. sum er borgmeistari í Mikladals sóknar kommunu. Her sæst hann saman við tveimur öðrum kendum borgmeistarum. Kenna vit tann í miðjuni rætt, vil hann fegin "slúka" hinar báðar. Men sambært eygnakastinum hjá Heina verður tað lættari sagt enn gjört. Ziska var eisini abbabeiggi Markus.

Her siggja vit Ólav Biskopstø, annan av skiparunum, í "kondirúminum". At hava eitt slíkt er ikki so býtt, sum tað ljóðar. Tí sum tað er ávist her í blaðnum áður, so er tað nakað heilsuskaðiligt at vera til skips. Hetta kann rörsla og venjing bøta um. Ólavur er her til reiðrar at royna kondisúkluna. Hann hevur lovað okkum ein "før og nu mynd", tá nakað er fráliðið! ▼

Kalle Hansen, sum fylti 70 ár um dagarnar, er eisini vetrarur í maskinuni. Hann fór við "Skálaberg" nr. 2 í 1956, og tað er fyri stuttum, at hann er lagstur upp á landi. Hann byrjaði annars sum fýrbötari við koltrolara!

Her siggja vit beiggja Ólav, Róðin, ið er annar av skiparunum. Her kann verða nevnt, at stjúkpápi teirra er Guttorm Klein, sum er sonur Dánjal Klein, sum 1940-1952 var formaður í FF.

Messan er framúr hugnalið. Hon er grundað á sjálvtöku.

Öll kenna Hanus Hansen, reiðaran á JFK Trol. Færri kenna konu hansara Birgit. Abbi hennara var Pól, sum bjargaðist í land av "Ernestinu" í 1930, men sum nærum doyði á veg heim til bónagarðin. Tað var eitt satt undur, at hann yvirlivdi og enntá gjörðist gamal maður. Ziska Jacobsen, sum teir ið yvirlivdu kundu takka fyrir sína bjarging, var annars abbabeiggi Hanus. ►

◀ Manning av "Sundaberg" var eisini komin umbord. Hetta er John Fuglø, sum er yvirmaður á "Sundaberg".

Andor Isaksen er ein veterenanur á trolarabrégv, og skal hann eisini vera ein á brúnni á "Skálaberg".

Søgan um bakaran og smiðin í fóroyskari útgávu: Skulu fiskimenn revsast fyri lög- arbrot hjá landsstýrismanni?

Tað kemur meira og meira fyri ein dag, at Føroyar eru eitt lögfrøðiligt "galehus", og enn eitt dømi um hetta er Jógvan S-málið og landsstýrismálanevndina.

Her skal als ikki takast dagar ímillum, hvør hevur lögfrøðiliga rætt í hesum mál. Men tað má okkurt vera galið í eini umsiting, har summi kunnu fáa mál avgreitt eftir minni enn eini viku, meðan onnur, sum t.d. FF ikki kunnu fáa mál avgreidd uttan at fara til rættin.

Sjávsgagt hava tey rætt, sum siga, at tá lögtingið hevur sett eina nevd at hava eftirlit við landsstýrinum, so er tað hendan nevdin, sum eiger at hava tað avgerandi orðið í einum slíkum mál. Tí er tað prinsipielt undirgravandi fyri alla skipanina, at fyrst lögmaður og síðan landsstýrismáður fara til advokatar í býnum fyri möguliga at finna aðrar niðurstøður, tí tann hjá landsstýrismálanevndini ikki hóskar í teirra kramm. Tað er ikki lögð, um tað á slikan hátt ber til at fáa niðurstøður, sum hóva öllum.

Edmund beindi fyri trúvirðinum hjá landsstýrismálanevndini

Tað er eingin ivi um, at landsstýrismálanevndin í undanfarna valskeiði, við Edmund Joensen sum formanni, beindi fullkomiliga fyri sínum trúvirði. Tað var tá, at lögfrøðin hjá tinginum gjørdist politisk. Tað, sum umráddi, var fyrst at fáa gjørt niðurstøðuna, sum passaði politiska viljanum, og síðan at fáa tær juridisku grundgevingarnar, sum passaðu til.

Hetta varð prógrað til fulnar í málinum um yrkisrádið hjá lönjavningargrunninum. Fremsta serfrøðin í danska ríkinum undirkendi lögfrøðina hjá landsstýrismálanevndini, men hetta legði hon ikki petti í, tí hendar serfrøðin passaði ikki til politiska viljan!

Tað var eisini í samband við hetta mál, at nevdin

kom til ta søguligu niðurstøðu, at tað hevði ongan týdning fyri eina viðgerð í tinginum, um so lögmaður hevði givið tinginum skeivar lögfrøðiligar upplýsingar! Við øðrum orðum: lýgur fyri tinginum. Hetta lýsir einsamalt støðið hjá hesi nevd.

Hvussu kann nakar hava álit á eini slíkari nevd!

Heini skuldi (bert) hava eyguni við Jørgen

Sjálv nevdin varð mannad av nýggjum eftir seinasta val, men tað er lítið, sum bendir á, at stílurin er broyttur. Nýggi formaðurin segði seg hava sum fremstu uppgávu at halda eyguni við Jørgen Niclasen. Hetta kundi sjávsgagt hava sína grund. Men tað er ikki hugt eftir nøkrum øðrum landsstýrismanni, hóast tað skuldi verið nóg mikði at trivið í t.d. hjá egnum partamonnum, sum víst á her í blaðnum nögvær ferðir. Og staðfest, uppløgd og tilætlað lögarbrot móti fiskimonnum hava so als ongan áhuga.

I málinum um "Jógvan S" hevur Heini fangið eina niðurstøðu, sum passar honum. Men tað kann tykja lögð, at eftir at tað er ásannað av øllum, hvussu ógreið lógin um vinnuligan fiskiskap er, at lögfrøðin hjá landsstýrismálanevndini skal vera ein endaligur fasittur.

Annars kann tað undirstrikast um lögfrøðini hjá landsstýrismálanevndini, at tað hevur verið eitt rættarmál, har Føroya Rættur hevur tikið dagar millum lögfrøðina hjá Halgrí W. Poulsen, sum hevur gjørt eitt upprit við niðurstøðu, sum er i stríð landsstýrismálanevndini, og lögfrøðina í landsstýrismálanevndini. Úrslitið gjørdist eitt greitt viðhald til Halgrí. Tað var enntá so greitt, at hansara sigur í rættinum ikki varð skotin inn fyri hægri rætt av mótpartinum. Hetta sigur nakað um, at alt er ikki bara bara.

Tað var annars ein vátan av rættartrygdini í landinum at síggja landsstýrismannin í sjónvarpinum vátta, at hann hevði ofrað rættartrygdina hjá borgarum fyri "politiskan stabilitet", t.v.s. egnusessi.

FF ætlar ikki, at fiskimenn uttan víðari skulu gerast syndabukkar í hesum margháttliga leiki. Felagið hevur tiskil boðað fiskimálaráðnum frá, at vit fara at krevja endurgjald fyri manningina á "Jógvan S".

Fiskimenn ofrast fyri lögarbrot hjá landsstýrismanni Annars er tað greitt, at eitthvort lögarbrot skal hava avleiðingar. Sambært grundleggjandi rættarreglum mugu avleiðingarnar vera fyri tann, sum hevur framt lögarbrotið. Og er lögarbrot framt í hesum mál, so er tað fiskimálaráðið við tåverandi landsstýrimanni/monnum, sum hava framt tað. Og so er tað har, avleiðingarnar skulu takast. So einfalt er tað.

Men sitandi landsstýrismáður hevur valt/er hóttur til at senda apuna til eigarán av skipinum og til teir fiskimenn, sum eru við skipinum. Hesir eru hóast alt 14 mans, og teir eru í hvussu er ósekir í øllum hesum. Arbeiðsplássið hjá teimum verður tikið undan teimum frá degi til dags, og hetta verður gjørt uttan nakra lögfrøðiliga grundgeving. Landsstýrismálanevndin hevur ikki álagt landsstýrismanninum at taka fiskiloyvið aftur. Og sambært Halgrí W. Poulsen so er tað als ikki givið, at fyri tað at tilsogn um fiskiloyvi er givið óløgilt, at tilsognin er ógyldug. Ein tilsogn frá einum almennum myndugleika til ein borgara er sera bindandi. Men landsstýrismáðurin hevur ikki givið skugga av lögfrøðiligi grundgeving fyri, at tað júst eru teir, sum eiga og sum eru við skipinum, sum skulu svíða fyri óløgliga málsviðgerð í fiskimálastýrnum.

Tað var annars ein vátan av rættartrygdini í landinum at síggja landsstýrismannin í sjónvarpinum vátta, at hann hevði ofrað rættartrygdina hjá borgarum fyri "politiskan stabilitet", t.v.s. egnusessi.

FF ætlar ikki, at fiskimenn uttan víðari skulu gerast syndabukkar í hesum margháttliga leiki. Felagið hevur tiskil boðað fiskimálaráðnum frá, at vit fara at krevja endurgjald fyri manningina á "Jógvan S".

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ

Fulltrúastarv til Figgjarmálaráðið

Søkt verður eftir einum fulltrúa til Figgjarmálaráðið.

Sum fulltrúi í Figgjarmálaráðnum kemur tú at arbeiða við sera fjøllbroyttum úrvali av ráðgevandi, fyrisingarligum og analytiskum uppgávum á teimum økjum, ið ráðið umsitar. Dómir:

- Tú ráðgevir landsstýrismanninum um fíggjar-, skatta- og avgjaldsmál og viðgerð innokin mál
- Tú fyrireikar uppskot til nýggjar lógar og lögarbroytingar
- Tú loysir tvørgangandi og samskipandi uppgávur
- Tú ger analysur, langtíðarætlanir og tryggjar, at hesar verða framdar
- Tú ráðgevir og leiðbeinir aðalráðum og stovnum

Førleiki

Vit rokna við, at tú hevur samfelags-vísundaliga útbúgving av hægri lærustovni. Vit rokna eisini við, at tú dugir at arbeiða sjálvstøðugt og at samstarva í arbeiðsbólkum.

Vit bjóða

- Sjálvstøðugt starv, sum tú í stóran mun skapar sjálv/ur
- Fjølbroyttar arbeiðsuppgávur, har tú arbeiðir nögv saman við teimum politisku myndugleikunum
- Góðar möguleikar fyri skeiðum og eftirútbúgving
- Flex-tíð
- Eitt starv, sum til tíðir kann vera krevjandi, men sum samstundis er sera áhugavert við nögvum samskifti úteftir

Arbeitt verður á høgum fakligum stigi, og tí eru sera góðir möguleikar fyri persónligari og fakligari menning.

Setanartreytir

Setunartreytir og lón eru eftir sáttmála millum Figgjarmálaráðið og avvarðandi fakfelag. Setunin fatar um alt Figgjarmálaráðið og stovnar undir tí, umframt Løgmannskrívstovuna og hini aðalráðini.

Umsókn

Umsókn saman við CV og möguligum viðmælum skal sendast til:

Figgjarmálaráðið
Postboks 2039
FO-165 Argir

Frestin at sökja er **mánadagin 18. august 2003 kl. 12.00**. Starvið verður sett skjótast tilber.

Vilt tú vita meira um starvið, kanst tú ringja til Petur Alberg Lamhauge, figgjarmálastjóra, á tlf. 35 20 20.

Lýsingin finst eisini á heimasíðuni hjá Figgjarmálaráðnum: www.fmr.fo. Teldu posturin er fmr@fmr.fo.

Figgjarmálaráðið heldur til úti á Argjum saman við Føroya Gjaldstovu, Stýrinum fyri Toll- og Skattstovu Føroya, Hagstovu Føroya og Lønardeildini. Sostatt arbeiða rættiliga nögvir búskapar- og lögfrøðingar undir sama taki í Figgjarmálaráðnum.

J. PATURSSONAR GÖTA 18

SAXOFON
TLE. 31 68 08

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEÐIMANNA

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gevur
MEIRI
MÍNNI

Náttarvøka ella náttarfrið

- Ei skalt tú ræðast ræðslur á nátt, ella ørv, ið flýgur á degi - *Sl. 91,5*

Ræðslur á nátt er eitt fyribigdi, fleiri stríðast við. Ræðslan er hørð við sín offur.

Grundin fyri ræðslunum kunnu vera ymiskar:

Tungir og daprin dreymar. Ljót orð, sum ikki skuldu verið søgd. Góð orð, sum ikki vórðu søgd. Skeivar avgerðir, sum ikki kunnu gerast umastaður...

Av hesum og øðrum við kann sjálvsábreiðslan og iðranin troka seg fram í huga og sinni og reka bæði svøvnin og friðin á dyr, meðan óttin og ivin sita eftir.

Mong eru tey, sum royna at stríðast móti ræðslunum og óttanum - men á ein skeivan hátt. Tey tora ikki at koma í kvirruna, serliga ikki náttarkvirruna, og har mœta sær sjálvum - og Guði. Tí sovna og vakna tey við tónleiki ella tíðindaflutningi, sum kann avleiða kvirruna og hugsanirnar.

Onnur nýta heilivág ella rúsandi lög fyri at doyva seg og royna soleiðis at koma burtur frá ræðslunum, burtur frá sær sjálvum og Guði.

At renna undan sær sjálvum og ábyrgdini av lívinum er vónleyst.

Guði sleppir tú als ikki undan. Tú kanst royna tað her í lívinum - bara her. Handan deyð og grøv hevur Guð bæði fyrsta og seinasta orðið - viðvíkjandi tær og ævinleikanum.

Guðs børn eru í eini heilt aðrar stöðu. Ikki so at skilja, at tey eru syndafri og kenna hvørki til ótta, iðran ella ræðslur. Tey hava mótt sær sjálvum og viðurkent yvirfyri Guði sít synduga lív. Tey hava lagt fortíð, nútíð og framtíð í Guðs hendur. Tey hava játtat syndirnar fyrir Guði og fyrir menniskjum, har tað er neyðugt, og liva tí dagliga í og undir Kristi reinsandi blóði. Tað gevur frið í hjartað, frið í samvitksuna og í hugsaninar.

Tey kunnu siga sum ápostulin: "annaðhvört vit tí liva ella doygga, hoyra vit Harranum til!"

Harvið kenna og eiga tey bestu verju móti ótta og náttarræðslum.

Í sama sáalmi stendur eisini: "Hann (Guð) sínar veingir út yvir teg breiðir, undir hans fjarðum lívd tú finnur".

Har er trygt og neyðugt at vera. Ver tí verandi har.

*Tann, í skjóli hins hægsta er,
har hini signaðu hvíla,
býr í skugga hins alvalda,
um náttarstormarnir ylá.
Sál mínn hevur við Harran sagt:
Búðstaður mínn og mínn borg,
kletturin, ið eg líti á
og kastaði á mína sorg!*

Ms. 483

Í 1.000 kr.

Rakstrarroknkapur

	2003	2002
Rentuinntøkur v.m.	148.673	148.201
Rentuútreiðslur v.m.	41.474	52.042
Rentuinntøkur netto	107.199	96.159
Vinningsbýti av partabrvum og øðrum kapitalþortum	1.402	264
Ómaksgjöld og provisiónsinntøkur	9.919	7.995
Útreiðslur til ómaksgjöld og provisiónr	127	337
Rentu- og ómaksgjöld netto	118.393	104.081
Virðisjavnan av virðisbrøvum og útl. gjaldoys	14.028	-4.216
Aðrar vanligar inntøkur	4.148	2.762
Úrslit av figgjarpostum	136.569	102.627
Útreiðslur til starvsfólk v.m og umsiting	61.988	59.091
Av- og niðurskrivingar af itokilignum ognum	4.411	4.056
Aðrar rakstrarútreiðslur	48	378
Avskrivingar og burturleggingar av skuldarum (netto)	137.970	9.981
Úrslit av kapitalþortum í assosieraðum og tilknýttum fyrítökum	241	142
Úrslit av vanligum rakstri	-67.607	29.263
Skattur	-13.562	5.812
Úrslit eftir skatt	-54.045	23.451

Figgjarstøða

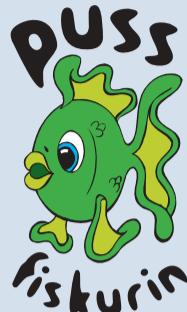
	2003	2002
Ogn		
Kassapeningur og áogn utan uppsøgn í tjóðbankum	89.752	33.430
Áogn í lánistovnum	153.745	354.609
Útlán	3.960.926	3.540.565
Lánsbrøv v.m.	625.392	712.923
Partabrv v.m.	99.749	93.041
Kapitalpartar í assosieraðum fyrítökum	26.407	19.729
Kapitalpartar í tilknýttum fyrítökum	2.017	1.134
Ítökiligar ognir	128.905	136.089
Egin partabrv	90	0
Onnur ogn	98.201	48.378
Tíðarskeiðsavmarkingar	4.699	3.918
Ogn tilsamans	5.189.883	4.943.816

Skuld

Skuld til lánistovnar	433.285	116.086
Innlán	3.830.063	3.902.688
Onnur skuld	93.059	71.631
Burturleggingar til útreiðslur	6.194	6.382
Eginpeningur:		
Partapeningur og ábyrgdarfæ	680.624	663.799
Yvkursur við partabrvæutgávu	159.779	159.779
Grunnur fyrir egin partabrv	90	0
Uppskrivingargrunnur	4.226	0
Flutt frá undanfarnum árum	36.608	0
At flyta frá ársins úrsliti	-54.045	23.451
Eginpeningur tilsamans	827.282	847.029
Skuld tilsamans	5.189.883	4.943.816

Töl, ið ikki eru tikit við í javna

Ábyrgdir	70.596	110.802
Aðrar skyldur	7.022	75.631
Töl, ið ikki eru tikit við í javna tilsamans	77.618	186.433

Gamla gentan segði:
"Hvat skal eg við einum manni? Eg havi ein papageyk, sum brúkar seg allan dagin, ein hund sum liggar á sofuni mestu tíðina, og so havi eg eina kettu, sum ikki kemur heim um næturnar..."

Hvat hevur ein ketta í høvdinum?
Mis-tankar!

Tey høvdur dýralæru, og lærarin spurdí:
Lisa, hvat sigur kúgvín?
- Muuh!
Hanus, hvat sigur grísurin?
- Øfl!
Per, hvat sigur dunnan?
- Gvagg, gvagg!
Sanna, hvat sigur froskurin?
- Welcome to the Muppet show!!!

Hvat er mundurin á einum psykopati og einum psykologi?
- Annar fær pengar fyrir tað!

Hoyrt á almennari skrivstovu:
- Eg skilji ikki, hvat folk hava ímóti okkum...
Vit gera jú einki!

Tríggir dreingir reypaðu av pápumum:
Tann eini sigur: "Pápi míni er royndarkoynari hjá Ferrari, og hann koynir yvir 300 km/t hvønn dag!"
Tann næsti sigur: "Pápi míni er flogskipari á einum flogfari, sum flýgur skjótari enn ljóðið!"

Tann triði svaraði hinum: "Hatta er einki, pápi míni arbeiðir hjá tí almenna, og har hava tey fri kl. 16 - men hann er við hús kl. 15.30!"

Næsta blað og komandi bløð

Í komandi blaði og komandi bløðum hava vit nögv áhugavert tilfar. Í sambandi við minningaráhaldið fyrir teir á "Riddaranum" hava vit fleiri áhugaverdar greinir. Vit fara, saman við eftirkomarum hjá skiparanum, út á staðið, har teir sjey menninir doyðu, og er hetta ein partur av okkara fiskimannasøgu, sum vit vilja varðveita.

Í seinasta FF-blaði roynu vit at fylgja upp söguna um fóroyaskar útroðrar-menn, sum fóru til lands. Sámal Johansen skrivaði um evnið í bókini "Til lands", og vit fylgja tí upp.

Vit vóru á vitjan á Bakkafjørðinum, har nögvir fóroyingar vóru í síni tið. Her hittu vit menn, sum kendu teir gomlu fóroyingarnar, og sum enn skilja fóroyiskt frá teirri tíðini. Og vit fáa söguna um, tá Líggjas á Flóttinum saman við Zakarís Karl í Frammistovu høvdur tryggjað sær "søgu-lig rættindini", tá Ísland loysti frá Danmark í 1944. Símun Johan Wolles.

Tað er øll orsök til at lesa FF-blaðið.

dagsins MYND

Ein av teimum, sum var við til minningaráhaldið fyrir teir á "Riddaranum", var Jógván í Geil úr Skálavík. Jógván er ein av okkara raskastu fiskimonnum, sum fyrst og fremst hevur siglt við trolara. Seinast hevur hann í summar, sum 74 ára gamal, verið ein túr við "Ljósafelli". So gamli er ikki fyri nothing!

Her hava vit í øðrum sambandi tikið hesa mynd av honum og konuni Marthu.

Roknskapur fyrir tíðarskeiðið 1. januar 2003 - 30. juni 2003

RAKSTRAROKNSKAPUR	1/1-30/6-2003	1/1-30/6-2002
Rentuinntekur v.m.	79	119
Ómaksgjeld og provisíonsinntekur v.m.	1.693	3.960
Útreiðslur til ómaksgjeld og provisíónir v.m.	-134	-206
Virðisjavnan av virðisbrøvum og gjaldoyra v.m.	346	60
Aðrar vanligar inntekur	2.827	1.320
Úrslit af figgjarpustum	4.811	5.253
Útreiðslur til starvsfólk v.m. og umsiting	-3.809	-3.702
Avskrivingar av itókiligum ognum	-96	-179
Aðrar rakstrarútreiðslur	-772	-830
Úrslit af vanligum rakstri	134	542
Óvanligar útreiðslur	-93	0
Úrslit áðrenn skatt	41	542
Skattur	0	-29
Úrslit	41	513
FÍGGJARSTØÐA	30/6-2003	30/6-2002
Ogn		
Áogn hjá kreditstovnum v.m.	7.216	8.276
Lánsbrøv v.m.	10	500
Partabrév v.m.	2.491	2.478
Ítokiligar ognir	151	380
Onnur ogn	39	0
Tíðaravmarkingar	2.393	992
Ogn til samans	12.300	12.626
Skuld, eginpeningur og avsetingar		
Onnur skuld	446	496
Tíðaravmarkingar	382	258
Eginpeningur		
Partapeningu	10.000	10.000
Yvirkursgrunnur	1.914	1.914
Flutt úrslit til samans	-442	-42
Eginpeningur til samans	11.472	11.872
Skuld, eginpeningur og avsetingar	12.300	12.626
Töl, ið ikki eru tikan við í fíggjarstøðuna		
Ábyrgdir	116	2.044

Skrásetingar nr. p/f 2997

KAUPTHING

Føroyar

Virðisbrøvameklarafelag

Tinghúsevágur 14 • FO-110 Tórshavn

tel. 35 1500 • fax 35 1501

www kaupthing fo

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIDIMANNA

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gevur
MEIRI
fyrir
MINNI

Línubustir og goggar

Hondbundin fóroysk línubust
og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bilegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01

fartlf: 21 33 17

fax: 42 47 97

Fløttislið

(limur í Føroy blindaflag)